Dlouhodobý hmotný majetek a jeho řízení ve vybrané firmě

Markéta Slabá

Bakalářská práce
2023

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav financí a účetnictví

Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	**Markéta Slabá**
Osobní číslo:	**M20262**
Studijní program:	**B0411P050002 Účetnictví a daně**
Forma studia:	**Prezenční**
Téma práce:	**Dlouhodobý hmotný majetek a jeho řízení ve vybrané firmě**

Zásady pro vypracování

Úvod
Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.
I. Teoretická část

- Zpracujte literární rešerši na téma dlouhodobého hmotného majetku.

II. Praktická část

- Představte vybranou společnost.
- Proveďte analýzu dlouhodobého hmotného majetku ve vybrané společnosti.
- Na základě provedené analýzy navrhněte doporučení na zlepšení evidence a vykazování dlouhodobého majetku.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: **cca 40 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

HRUŠKA, Vladimír. *Účetní případy pro praxi 2022*. 7. vyd. Praha: Grada, 2022, 232 s. ISBN 978-80-271-3596-7.
PROKŮPKOVÁ, Danuše a Michal SVOBODA. *Jak číst účetní výkazy vybraných účetních jednotek*. Praha: Wolters Kluwer, 2014, 152 s. ISBN 978-80-7478-522-1.
SKÁLOVÁ, Jana, SUKOVÁ, Anna a spol. *Podvojné účetnictví 2022*. 28. vyd. Praha: Grada, 2022, 200 s. ISBN 978-80-271-3595-0.
WILD, John J., Ken W. SHAW a Barbara CHIAPPETTA. *Fundamental accounting principles*. 21st ed. New York, NY: McGraw-Hill/Irwin, c2013, 1216 s. ISBN 978-0-07-802558-7.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. David Homola, Ph.D.**
Ústav financí a účetnictví

Datum zadání bakalářské práce: **10. února 2023**
Termín odevzdání bakalářské práce: **19. května 2023**

L.S.

prof. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

Ing. Milana Otrusinová, Ph.D.
garant studijního programu

Ve Zlíně dne 10. února 2023

PROHLÁŠENÍ AUTORA

BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

Jméno a příjmení: …….

…….
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá problematikou dlouhodobého hmotného majetku ve vybrané společnosti.

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části je zpracována literární rešerše základních pojmů a principů souvisejících s dlouhodobým hmotným majetkem. V praktické části je představena společnost Bosch Rexroth s r. o., u které je analyzován dlouhodobý hmotný majetek.

Výsledkem této práce je shrnutí a doporučení v oblasti evidence a vykazování majetku vybrané společnosti.

Klíčová slova: dlouhodobý majetek, dlouhodobý hmotný majetek, cyklus dlouhodobého hmotného majetku, inventarizace

ABSTRACT

The bachelor's thesis focuses on the issue of long-term tangible assets in a selected company. The thesis is divided into theoretical and practical parts. The theoretical part comprises a literature review of fundamental concepts and principles related to long-term tangible assets. The practical part introduces the company Bosch Rexroth s.r.o., for which an analysis of long-term tangible assets is conducted.

The outcome of this thesis is a summary and recommendations in the field of asset recording and reporting for the selected company.

Keywords: long-term assets, long-term tangible assets, lifecycle of long-term tangible assets, inventory count

Ráda bych poděkovala vedoucímu práce Ing. Davidu Homolovi Ph.D. za cenné rady a připomínky.

Dále bych chtěla poděkovat mé rodině a příteli za podporu po celou dobu mého studia.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD **10**

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE **11**

I TEORETICKÁ ČÁST **12**

1 DLOUHODOBÝ MAJETEK **13**

1.1 REGULACE DLOUHODOBÉHO MAJETKU V ČESKÉM ÚČETNICTVÍ 13

1.1.1 Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví 13
1.1.2 Vyhláška 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb. 14
1.1.3 České účetní standardy pro podnikatele 14
1.1.4 Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů 14

1.2 POSTAVENÍ DLOUHODOBÉHO MAJETKU VE VÝKAZECH 15

1.2.1 Rozvaha 15
1.2.2 Výkaz zisku a ztráty 15
1.2.3 Příloha k účetní závěrce 16
1.2.4 Přehled o peněžních tocích 16

1.3 ČLENĚNÍ DLOUHODOBÉHO MAJETKU 16

1.3.1 Dlouhodobý nehmotný majetek 16
1.3.2 Dlouhodobý hmotný majetek 17
1.3.3 Dlouhodobý finanční majetek 17

1.4 DLOUHODOBÝ HMOTNÝ MAJETEK 17

2 CYKLUS DLOUHODOBÉHO HMOTNÉHO MAJETKU **20**

2.1 ŘÍZENÍ DLOUHODOBÉHO MAJETKU 20

2.1.1 Investiční rozhodování 20
2.1.2 Základní členění investic 20
2.1.3 Řízení firemních procesů pomocí workflow 20

2.2 OCEŇOVÁNÍ DLOUHODOBÉHO HMOTNÉHO MAJETKU 21

2.2.1 Ocenění pořizovací cenou 21
2.2.2 Ocenění vlastními náklady 22
2.2.3 Ocenění reprodukční pořizovací cenou 22

2.3 POŘÍZENÍ DLOUHODOBÉHO HMOTNÉHO MAJETKU 22

2.3.1 Pořízení dlouhodobého hmotného majetku koupí 23
2.3.2 Pořízení dlouhodobého hmotného majetku bezúplatně 24
2.3.3 Dlouhodobý hmotný majetek vyroben vlastní činností 24
2.3.4 Pořízení dlouhodobého hmotného majetku na finanční leasing 25
2.3.5 Operativní leasing 26
2.3.6 Dotace na pořízení majetku 26

2.4 ODPISOVÁNÍ DLOUHODOBÉHO HMOTNÉHO MAJETKU 27

2.4.1 Účetní odpisy 27
2.4.2 Daňové odpisy 28

2.5 VYŘAZENÍ DLOUHODOBÉHO HMOTNÉHO MAJETKU 30
2.5.1 Prodej 31
2.5.2 Fyzická likvidace 31
2.5.3 Vyřazení v důsledku škody 31
2.5.4 Vyřazení majetku darováním 31
3 INVENTARIZACE DLOUHODOBÉHO MAJETKU 32
4 TECHNICKÉ ZHODNOCENÍ 34
II PRAKTICKÁ ČÁST 35
5 PŘEDSTAVENÍ SPOLEČNOSTI BOSCH REXROTH, SPOL. S R.O. 36
5.1 ZÁKLADNÍ ÚDAJE 36
5.2 STRUKTURA VZTAHŮ 37
5.3 ORGANIZAČNÍ STRUKTURA SPOLEČNOSTI 38
5.3.1 Obchodní divize DCEE-CZ: 38
5.3.2 Výrobní závod DCEM-Brno 39
5.3.3 Divize velkých projektů DC-LP-EE 39
5.4 HISTORIE SPOLEČNOSTI 39
6 ÚČETNÍ VÝKAZY SPOLEČNOSTI 41
6.1 ROZVAHA 41
6.2 VÝKAZ ZISKU A ZTRÁT 42
8 DLOUHODOBÝ HMOTNÝ MAJETEK 44
8.1 ÚČTOVÁNÍ DLOUHODOBÉHO HMOTNÉHO MAJETKU VE SPOLEČNOSTI 44
8.2 DROBNÝ DLOUHODOBÝ HMOTNÝ MAJETEK 45
8.2.1 Ocenění od 250 EUR do 1 000 eur včetně (nebo ekvivalentní částka v jiné měně) 45
8.2.2 Ocenění do 250 EUR (nebo ekvivalentní částka v jiné měně) 45
9 CYKLUS DLOUHODOBÉHO HMOTNÉHO MAJETKU 46
9.1 OCEŇOVÁNÍ DLOUHODOBÉHO HMOTNÉHO MAJETKU 46
9.2 POŘIZOVÁNÍ DLOUHODOBÉHO HMOTNÉHO MAJETKU 46
9.2.1 Přímá aktivace 46
9.2.2 Nedokončený majetek 47
9.2.3 Protokol o uvedení majetku do užívání 47
9.2.4 Investiční pobídka 47
9.3 ODPISOVÁNÍ DLOUHODOBÉHO HMOTNÉHO MAJETKU 48
9.3.1 Účetní odpisy 48
9.3.2 Daňové odpisy 49
9.4 VYŘAZOVÁNÍ DLOUHODOBÉHO HMOTNÉHO MAJETKU 49
9.4.1 Vyřazovací protokol majetku 49
9.4.2 Vyřazení šrotací 49
9.4.3 Vyřazení prodejem 50

9.4.4 Vyřazení z důvodu ztráty, poškození, znehodnocení nebo krádeže 50
10 INVENTARIZACE MAJETKU 51
10.1 MĚSÍČNÍ KONTROLA MAJETKU 51
10.1.1 Zařazení majetku do užívání 51
10.1.2 Změna údajů majetku, či jeho vyřazení 51
10.1.3 Měsíční účetní závěrka 51
11 TECHNICKÉ ZHODNOCENÍ MAJETKU 53
12 STRUKTURA DLOUHODOBÉHO HMOTNÉHO MAJETKU SPOLEČNOSTI 54
13 SHRNUTÍ A DOPORUČENÍ 58
ZÁVĚR 60
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY 61
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK 64
SEZNAM OBRÁZKŮ 65
SEZNAM TABULEK 66
SEZNAM PŘÍLOH 67

ÚVOD

Dlouhodobý hmotný majetek představuje významnou složku aktiv společností a jeho správné vynakládání s ním je klíčové pro řízení celé společnosti. Správná evidence a vykazování tohoto majetku je velmi důležitá. Společnosti slouží jako zdroj informací, díky kterému má přehled z hlediska složení, odepsanosti, pořizování a vyřazování majetku. Tyto skutečnosti se každoročně kontrolují inventarizací majetku. Sledování dlouhodobého hmotného majetku je základním předpokladem pro správné rozhodování v oblasti investic a obnovy majetku.

Cílem bakalářské práce je analyzovat dlouhodobý hmotný majetek ve vybrané společnosti a navrhnout doporučení na zlepšení evidence a vykazování tohoto majetku.

V teoretické části této bakalářské práce je provedena literární rešerše na téma dlouhodobého hmotného majetku, zejména pak zaměřena na jeho regulaci v českém účetnictví, postavení ve výkazech, členění, životní cyklus a inventarizaci.

V praktické části této bakalářské práce je představena konkrétní společnost, která byla podrobená analýze sledovaných procesů a nástrojů používaných v oblastech evidence, oceňování, pořizování, odpisování, vyřazení a inventarizace majetku.

Závěr práce je věnován shrnutí a doporučení pro vybranou společnost se zaměřením na dlouhodobý hmotný majetek. Implementace navržených doporučení by měla vést k efektivnějšímu řízení majetku ve společnosti.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Cílem mé bakalářské práce je navrhnout doporučení na zlepšení evidence a vykazování dlouhodobého hmotného majetku ve společnosti Bosch Rexroth s r. o.

Pro dosažení tohoto cíle je nutné zkoumat problematiku dlouhodobého hmotného majetku v rámci platné legislativy. Teoretická část je zpracována pomocí rešerše, ve které jsou použity zákony, odborná literatura a články zabývající se problematikou pořizování, oceňování, odpisování, vyřazování, inventarizací a souvisejícími problémy v této oblasti. Rešerše bude sloužit jako podklad pro zpracování praktické části bakalářské práce.

V praktické části je analyzován dlouhodobý hmotný majetek společnosti Bosch Rexroth s r. o. Tato část bakalářské práce je zpracována na základě informací získaných z osobních konzultacích se zaměstnanci, interních dokumentů a veřejně dostupných informací firmy. Stav majetku je analyzován za roky 2018-2021.

Pomocí analýzy budou popsány nedostatky a navrhnutá vhodná doporučení, která budou vést ke zlepšení v oblasti vykazování a evidence dlouhodobého hmotného majetku ve společnosti.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 DLOUHODOBÝ MAJETEK

Dlouhodobý majetek, také označován jako stálá aktiva, je součást aktiv, které mají dobu použitelnosti delší než jeden rok a od výše ocenění stanovené účetní jednotkou. Tento majetek si účetní jednotky pořizují k dlouhodobému užívání v rámci svého podnikání nebo dosažení prospěchu v podobě výnosů či kapitálového zhodnocení. Dlouhodobý majetek se postupně spotřebovává prostřednictvím odpisů. Odpisy přenášejí hodnotu dlouhodobého majetku do nákladů v jednotlivých účetních období, ve kterých je tento majetek využíván. Některá stálá aktiva (např. pozemky, cenné papíry, umělecká díla) se neodpisují, protože se neopotřebovávají, a naopak se mohou časem zhodnotit. (Šteker, Otrusinová, 2021, str. 41)

Stálá aktiva patří mezi nejméně likvidní majetek, který zejména slouží k zajištění chodu účetní jednotky. (Vlčková, 2020, str. 25)

Pro dlouhodobý majetek je vymezena účtová třída 0. (Novotný, 2023, str. 85)

1.1 Regulace dlouhodobého majetku v českém účetnictví

Mezi základní předpisy upravující dlouhodobý majetek se řadí:

1.1.1 Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví

Z hlediska dlouhodobého majetku je možné v tomto zákoně nalézt způsoby oceňování dlouhodobého majetku a postup při jeho inventarizaci. (Šteker, Otrusinová, 2021, str. 41)

Dále tento zákon kategorizuje účetní jednotky do následujících skupin:

Tabulka 1 Kategorie účetních jednotek

Kategorie účetní jednotky	Aktiva celkem (netto)	Čistý obrat	Průměrný počet zaměstnanců
Mikro	do 9 mil. Kč	do 18 mil. Kč	do 10
Malá	do 100 mil. Kč	do 200 mil. Kč	do 50
Střední	do 500 mil. Kč	do 1 000 mil. Kč	do 250
Velká	nad 500 mil. Kč	nad 1 000 mil. Kč	nad 250

Zdroj: Knápková a kol., 2017, str. 22

Do příslušné kategorie spadá účetní jednotka, pokud ve dvou po sobě jdoucích období překračuje maximálně jedno z uvedených kritérií tabulky. (Strouhal, 2022, str. 2)

Z rozřazení účetních jednotek do příslušných kategorií vyplívají různé povinnosti, popřípadě osvobození od těchto povinností, a to v těchto oblastech:

- Rozsah vedení účetnictví
- Rozsah sestavení účetní závěrky
- Povinnost sestavení výroční zprávy
- Rozsah a způsob zveřejnění účetní závěrky a výroční zprávy
- Povinnost sestavení výkazu o peněžních tocích a výkazu o změnách vlastního kapitálu
- Povinnost auditu účetní závěrky

Účetní jednotka, která spadá do kategorie velkých účetních jednotek má za povinnost sestavovat účetní závěrku v plném rozsahu, sestavovat výkaz o peněžních tocích a o změnách vlastního kapitálu, připravovat výroční zprávu a podléhá povinnému auditu. (Ryneš, 2022, str. 36)

1.1.2 Vyhláška 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb.

Tato vyhláška obsahuje vymezení dlouhodobého majetku a jeho vykazování v rozvaze, náklady související s pořízením dlouhodobého majetku a postup při odpisování tohoto majetku. (Šteker, Otrusinová, 2021, str. 41)

1.1.3 České účetní standardy pro podnikatele

Podle těchto standardů se postupuje při účtování dlouhodobého majetku.

ČÚS č. 013 nám ukazuje postup pro účtování dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku. Podle ČÚS č. 014 se účtuje dlouhodobý finanční majetek. Účtování cenných papírů a podílů najdeme v ČÚS 008. Tvorbou opravných položek se zabývá standard č. 005. V ČÚS č. 007 najdeme účtování inventarizačních rozdílů. (Šteker, Otrusinová, 2021, str. 41)

1.1.4 Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

V § 26 tohoto zákona lze nalézt limit pro zařazení dlouhodobého hmotného majetku, který je od 1. 1. 2021 80 000 Kč. Současně zde od roku 2021 nenajdeme limit pro dlouhodobý nehmotný majetek, tuto hranici si určuje účetní jednotka sama. (Marková, 2021, str. 42)

1.2 Postavení dlouhodobého majetku ve výkazech

1.2.1 Rozvaha

Rozvaha je základním účetním výkazem každé společnosti. Podává přehled o majetku podniku a o zdrojích jeho krytí. Tyto informace poskytuje za běžné a minulé účetní období. Rozvaha se vždy sestavuje k určitému datu a musí platit bilanční princip, to znamená, že aktiva se vždy musí rovnat pasivům. (Knápková a kol., 2017, str. 24)

Rozvaha je rozdělena na aktiva a pasiva. Pasiva představují původ finančních prostředků, kterými můžou být cizí zdroje nebo vlastní kapitál. Na straně aktiv se nachází použití těchto prostředků. (Janhuba a kol., 2016, str. 129)

Aktiva se dělí na dvě části, a to na stálá aktiva a oběžná aktiva. Stálá aktiva se dále dělí na dlouhodobý nehmotný majetek, dlouhodobý hmotný majetek a dlouhodobý finanční majetek. Běžné účetní období u aktiv se dělí na tři sloupečky – brutto, korekci a netto. Brutto vyjadřuje hodnotu jednotlivých majetkových položek v pořizovací ceně. Korekce obsahuje výši oprávek. Netto vyjadřuje zůstatkovou hodnotu dlouhodobého majetku (Knápková a kol., 2017, str. 28)

1.2.2 Výkaz zisku a ztráty

S dlouhodobým hmotným majetkem se také setkáme ve výkazu zisku a ztráty. Tento výkaz podává přehled o nákladech a výnosech za sledované účetní období bez ohledu na to, zda vznikají skutečné peněžní příjmy nebo výdaje. Hospodářský výsledek je sledován za provozní a finanční činnost. Jednotlivé položky se uvádějí za běžné a minulé účetní období. Tento výkaz může být sestaven v druhovém nebo účelovém členění.

Nákladové položky jsou označeny písmeny A – M. Výnosové položky se označují římskými číslicemi I. – VII. (Šteker, Otrusinová, 2021, str. 247)

V druhovém členění tohoto výkazu nalezneme souvislost s dlouhodobým hmotným majetkem v nákladové položce E.1. – Úpravy hodnot dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku. Tato položka se dále dělí na úpravy hodnot trvalé a dočasné. Mezi trvalé úpravy zařazujeme odpisy majetku a mezi dočasné řadíme opravné položky k tomuto majetku.

Další spojitost s dlouhodobým majetkem se nachází v řádku s písmenem C. – Aktivace. Ta obsahuje snížení nákladů v provozní oblasti zejména z titulu vytvoření dlouhodobého hmotného majetku vlastní činností.

Ve výnosové položce řádku III. – Ostatní provozní výnosy, konkrétněji na řádku III. 1. se nachází tržby z prodaného dlouhodobého majetku. (Česko, 2002)

1.2.3 Příloha k účetní závěrce

Příloha k účetní závěrce vysvětluje a doplňuje informace, které jsou obsaženy v rozvaze a výkazu zisku a ztráty. (Skálová, Suková a kol., 2022, str. 155)

Rozsah informací, které zde musí účetní jednotka uvádět, závisí na kategorii, do níž účetní jednotka spadá. Z pohledu dlouhodobého majetku by zde mělo být uvedeno jeho oceňování, pokud byl tento majetek vyroben ve vlastní režii, ve významných případech způsob stanovení reprodukční pořizovací ceny a hodnoty pro tvorbu opravných položek k dlouhodobému majetku. Nachází se zde také způsoby odpisování dlouhodobého majetku a odpisové plány pro základní třídy tohoto majetku. V příloze by měly být uvedeny informace o leasingu a u auditovaných účetních jednotek změny stavu dlouhodobého majetku. (Ryneš, 2022, str. 326)

1.2.4 Přehled o peněžních tocích

Přehled o peněžních tocích neboli cash flow vypovídá o skutečných tocích peněz, tedy o příjmech a výdajích účetní jednotky za určité období. Člení se na provozní, investiční a finanční činnost. Přehled o peněžních tocích je vykazován za běžné a minulé období.

S dlouhodobým hmotným majetkem nejvíce souvisí investiční činnost, ve které je možno nalézt peněžní toky spjaté s nákupem a prodejem stálých aktiv. (Janhuba a kol., 2016, str. 152,154)

1.3 Členění dlouhodobého majetku

Dlouhodobý majetek se dělí do tří základních skupin:

1.3.1 Dlouhodobý nehmotný majetek

Dlouhodobý nehmotný majetek je charakteristický tím, že nemá fyzickou (hmotnou) povahu. Do této skupiny se řadí výsledky vývoje, software, ocenitelná práva, goodwill a ostatní dlouhodobý nehmotný majetek. (Skálová, Suková a kol., 2022, str. 34)

1.3.2 Dlouhodobý hmotný majetek

Tato skupina zahrnuje budovy, stavby, pozemky, a samostatné movité věci.

Dlouhodobý hmotný majetek se dělí na odpisovaný (účtová skupina 02) a neodpisovaný (účtová skupina 03). (Skálová, Suková a kol., 2022, str. 19, 35-36)

1.3.3 Dlouhodobý finanční majetek

Je tvořen cennými papíry nakoupenými jako dlouhodobá investice, podíly, zápůjčkami, úvěry a poskytnutými zálohami na pořízení dlouhodobého finančního majetku. (Skálová, Suková a kol., 2022, str. 37)

1.4 Dlouhodobý hmotný majetek

Dlouhodobý hmotný majetek má hmatatelnou povahu a poskytuje účetní jednotce dlouhodobý užitek. (Šteker, Otrusinová, 2021, str. 46)

Z pohledu ZDP je od 1. 1. 2021 minimální ocenění tohoto majetku a jeho technického zhodnocení ve výši 80 000 Kč. Pro majetek, který byl pořízen do roku 2020, platí předchozí hranice 40 000 Kč. Zvýšenou hranici bylo možné uplatnit i pro majetek uvedený do užívání od 1. 1. 2020 a pro technické zhodnocení, které bylo dokončeno v roce 2020. (Hruška, 2022, str. 8)

U vybraného dlouhodobého hmotného majetku si účetní jednotka stanoví ve své vnitřní směrnici finanční limit, od kterého pak bude považovat majetek za dlouhodobý hmotný. (Březinová, 2020, str. 71)

V rozvaze sestavené v plném rozsahu je dlouhodobý hmotný majetek rozdělen do následujících skupin:

- **Pozemky** – účet 031

  Řadí se do dlouhodobého hmotného majetku včetně porostů bez ohledu na výši ocenění, pokud nejsou zbožím. Pokud je na pozemku stavba, tak je nezbytné samostatně ocenit stavbu a pozemek. (Strouhal, 2022, str. 34)

  Pozemky se neodpisují, jelikož nedochází ke snižování jejich využitelného potencionálu. (Průkupová, Svoboda, 2014, str. 72)

- **Stavby** – účet 021

  Na tomto účtu jsou evidovány jako dlouhodobý hmotný odpisovaný majetek bez ohledu na výši ocenění a dobu použitelnosti. Řadí se sem stavby včetně budovy, byty a nebytové prostory, právo stavby, důlní a vodní díla, otvírky nových lomů, pískoven a hlinišť, technické rekultivace, komunikace a inženýrské sítě. (Šteker, Otrusinová, 2021, str. 46)

- **Hmotné movité věci a jejich soubory** – účet 022

  Do této skupiny spadají stroje, přístroje, zařízení, dopravní prostředky, nábytek apod. U souborů hmotných movitých věcí je vyžadováno samostatné technicko-ekonomické určení, které je určeno k jednotnému účelu. Tento soubor se pak oceňuje jako celek. (Březinová, 2020, str. 82)

- **Oceňovací rozdíl k nabytému majetku** – účet 027

  Jedná se o kladný nebo záporný rozdíl mezi oceněním obchodního závodu získaného zejména koupí, vkladem nebo oceněním majetku a závazků v rámci přeměn obchodní korporace a souhrnem ocenění jeho jednotlivých složek majetku v účetnictví účetní jednotky prodávající, vkládající nebo zanikající snížením o převzaté dluhy. (Novotný, 2023, str. 88)

- **Pěstitelské celky trvalých porostů** – účet 025

  Do pěstitelských celků trvalých porostů se řadí:

  a) Ovocné stromy nebo keře vysázené na souvislém pozemku o výměře nad 0,25 ha v hustotě nejméně 90 stromů nebo 1 000 keřů na 1 ha.

  b) Trvalý porost vinic a chmelnic bez nosných konstrukcí. (Strouhal, 2022, str. 29)

- **Dospělá zvířata a jejich skupiny** – účet 026

  Pod tento účet spadají zvířata a stáda s dobou životností delší než jeden rok a od výše stanovené účetní jednotkou. Při narození se zvířata stávají zásobou a jsou sledovány na účtu 124. Poté jsou v průběhu dospívání vybrané kusy převedeny do dlouhodobého hmotného majetku. (Strouhal, 2022, str. 29-30)

- **Jiný dlouhodobý hmotný majetek** – účet 029

  Do této skupiny především spadají ložiska nerostů, umělecká díla (pokud nejsou součástí stavby), sbírky, movité kulturní památky a předměty kulturní hodnoty.

  Pokud není známa pořizovací cena kulturních památek, sbírek muzejní povahy, předmětů kulturních hodnot a církevních staveb, tak se ocení částkou 1 Kč. (Šteker, Otrusinová, 2021, str. 47)

- **Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek** – účet 052

  Obsahují krátkodobé a dlouhodobé zálohy poskytnuté na pořízení tohoto majetku, neodpisují se. (Šteker, Otrusinová, 2021, str. 47)

- **Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek** – účet 042

  Zahrnuje pořizovaný dlouhodobý hmotný majetek od okamžiku jeho pořizování až do uvedení stavu způsobilého k využívání, neodpisuje se. (Šteker, Otrusinová, 2021, str. 47)

Drobný hmotný majetek

Pro tento majetek je charakteristická doba použitelnosti, která je delší než jeden rok, ale jeho ocenění je pod stanoveným finančním limitem. O drobném hmotném majetku účtuje účetní jednotka jako o zásobách. Pořízení tohoto majetku se účtuje přímo do nákladů na vrub účtu účtové skupiny 50. Jeho pořizovací cena je po celou dobu jeho užívání evidována na podrozvahovém účtu. (Novotný, 2023, str. 88)

2 CYKLUS DLOUHODOBÉHO HMOTNÉHO MAJETKU

2.1 Řízení dlouhodobého majetku

Řízení investic je proces skládající se z plánování a kontrolních činností zaměřených především na obnovu a rozšíření hmotného a nehmotného investičního majetku. (Nový, 2018, str. 115)

2.1.1 Investiční rozhodování

Jedná se o dlouhodobé rozhodování, ve kterém se projevuje vliv času a rizika. Rozhodnutí o přijetí nebo nepřijetí investičního projektu dlouhodobě ovlivňuje budoucí vývoj a další existenci společnosti. (Nový, 2018, str. 115)

2.1.2 Základní členění investic

Podle Nového (2018, str. 116) se investice člení do následujících skupin.

2.1.2.1 Investice hmotné

Tyto investice vytvářejí nebo rozšiřují výrobní kapacitu podniku. Jedná se o výstavbu nových budov, nákup pozemků, strojů.

2.1.2.2 Investice finanční

Do této skupiny investic zařazujeme nákup cenných papírů, obligací, akcií apod.

2.1.2.3 Investice nehmotné

Mají nemateriální podobu, řadí se sem nákup patentů, licencí, know-how apod.

2.1.3 Řízení firemních procesů pomocí workflow

Workflow je podnikový proces, který se skládá z různých kroků a ty jsou postupně předávány od jednoho účastníka procesu k druhému, a to vše pomocí softwaru. V rámci tohoto procesu jsou předávány dokumenty, formuláře apod. Workflow usnadňuje páci zaměstnancům, šetří jejich čas, je také velmi přesný a spolehlivý. (Digitální cesta, 2017)

2.2 Oceňování dlouhodobého hmotného majetku

Dlouhodobý hmotný majetek je v průběhu účetního období oceňován k okamžiku uskutečnění účetního případu, a to pořizovací cenou, vlastními náklady nebo reprodukční pořizovací cenou. (Andrlík a kol., 2022, str. 104)

Pokud má účetní jednotka právo o tomto majetku účtovat a odpisovat, zvyšuje se ocenění o technické zhodnocení.

Ocenění se dále snižuje o dotace na pořízení tohoto majetku, na úhradu úroků zahrnovaných do ocenění majetku, případně další bezúplatná plnění podle zvláštních předpisů. (Novotný, 2023, str. 90)

2.2.1 Ocenění pořizovací cenou

Jedná se o nejběžnější způsob oceňování a je využíván u majetku, který je úplatně nabytý. Pořizovací cena představuje cenu, za kterou byl dlouhodobý hmotný majetek pořízen včetně nákladů s jeho pořízením související. (Pilařová a kol., 2022)

Náklady související s pořízením zahrnují:

- Přípravu a zabezpečení pořizovaného majetku jako jsou odměny za poradenské služby a zprostředkování, správní poplatky, platby za poskytnuté záruky a otevření akreditivu, expertízy, patentové rešerše a předprojektové přípravné práce
- Úroky z úvěrů či zápůjček, pokud tak účetní jednotka rozhodne
- Clo, dopravné, montáž
- Průzkumné geologické, geodetické a projektové práce včetně variantních řešení a rozpočtu, zařízení staveniště, odstranění porostu a příslušné terénní úpravy
- Odvody za dočasné nebo trvalé odnětí zemědělské půdy zemědělské výrobě a poplatky za dočasné nebo trvalé odnětí lesní půdy
- Vyřazení stávajících staveb nebo jejich částí v důsledku nové výstavby. Zůstatkové ceny vyřazených staveb nebo jejich částí a náklady na vyřazení tvoří součást nákladů na novou výstavbu (Prudký, Lošťák, 2019, str. 63)

Nezahrnují se:

- Opravy a údržba pořizovaného majetku
- Kurzovní rozdíly

- Školení pracovníků
- Smluvní pokuty a úroky z prodlení
- Náklady na vybavení pořizovaného majetku zásobami (Skálová, Suková a kol., 2022, str. 38-39)

2.2.2 Ocenění vlastními náklady

Toto ocenění je využíváno na majetek, který je vyroben vlastní činností. Tyto náklady zahrnují vynaložené přímé náklady na výrobu, jako jsou pořizovací cena materiálu nebo mzdy, popřípadě k výrobě se vztahující přiřaditelné nepřímé náklady. (Šteker, Otrusinová, 2021, str. 43)

U takto pořízeného majetku nepřipadají v úvahu operace s DPH (Prudký, Lošťák, 2019, str. 69)

2.2.3 Ocenění reprodukční pořizovací cenou

Touto cenou se oceňuje majetek získaný bezúplatně, nově zjištěný nebo vložený do podniku jako vklad. Reprodukční pořizovací cena se stanoví na základě znaleckého posudku. Tato cena odpovídá hodnotě, za kterou by si účetní jednotka tento majetek za srovnatelných podmínek znovu opatřila v okamžiku, kdy se o něm účtuje. (Andrlík a kol., str. 60,105)

2.3 Pořízení dlouhodobého hmotného majetku

Právní předpisy nikde nedefinují okamžik pořízení dlouhodobého hmotného majetku, proto si účetní jednotka sama stanoví postup pro určení tohoto okamžiku ve vnitřním předpise. (Novotný, 2023, str. 91)

Každá účetní jednotka je povinna při pořizování majetku provést určité úkony a vystavit příslušné doklady tak, aby doložila a prokázala pořízení příslušného majetku a zařazení tohoto majetku (Nigrin, 2020, str. 15)

Pořízení dlouhodobého hmotného majetku a jeho technického zhodnocení se účtuje na účtu 042 – Pořízení dlouhodobého hmotného majetku. Jestliže nám nevzniknou žádné vedlejší pořizovací náklady, tak ho účtujeme přímo na účet 02 – Dlouhodobý hmotný majetek odpisovaný nebo 03 – Dlouhodobý hmotný majetek neodpisovaný. (Novotný, 2023, str. 91)

2.3.1 Pořízení dlouhodobého hmotného majetku koupí

Pořízení dlouhodobého hmotného majetku koupí se řadí mezi nejčastější způsoby. U koupeného majetku je potřeba rozlišit, zda je majetek pořízen z vlastních zdrojů – hotově či na fakturu. Nebo z cizích zdrojů formou úvěru nebo na základě zápůjčky. (Nigrin, 2020, str. 15)

- Pořízení DHM hotově

  Pokud účetní jednotka pořizuje majetek za hotové, tak je nutné si vyžádat od dodavatele doklad. (Lošťák, Prudký, 2019, str. 53)

  V tabulce číslo 2 jsou popsány účetní operace při zakoupení dlouhodobého hmotného majetku hotově.

Tabulka 2 Pořízení DHM hotově

Č.	Popis účetního případu	MD	D
1.	Nákup majetku za hotové	042 – Pořízení DHM	211 – Pokladna
2.	DPH	343 – DPH	211 – Pokladna
3.	Zařazení majetku do používání	02x, 03x	042 – Pořízení DHM

Zdroj: Prudký, Lošťák, 2019, str. 53

- Pořízení DHM na fakturu

  Stejně jako u předchozího případu je nutno vyžádání dokladu u dodavatele. Do pořizovací ceny majetku zahrnujeme také vedlejší pořizovací náklady. (Lošťák, Prudký, 2019, str. 53)

Tabulka 3 Pořízení DHM na fakturu

Č.	Popis účetního případu	MD	D
1.	Nákup majetku na fakturu	042 – Pořízení DHM	321 – Dodavatelé
2.	DPH	343 – DPH	321 – Dodavatelé
3.	Faktura za přepravu	042 – Pořízení DHM	321 – Dodavatelé
4.	DPH	343 – DPH	321 – Dodavatelé
5.	Úhrada faktur dodavatelům	321 – Dodavatelé	221 – BÚ
6.	Zařazení majetku do používání	02x, 03x	042 – Pořízení DHM

Zdroj: Hruška, 2022, str. 25

- Pořízení DHM na úvěr

  Pokud společnost nakupuje majetek formou úvěru, tak k převodu vlastnického práva dochází podle kupní smlouvy. Aby mohla účetní jednotka majetek odpisovat, musí s poskytovatelem úvěru uzavřít smlouvu o výpůjčce, na dobu zajištění dluhu převodem práva. Vlastníkem zůstává věřitel, dokud není úvěr splacen.

  Pokud jde o úvěr, u kterého je účetní jednotka vlastníkem okamžitě bez zjišťovacího převodu vlastnického práva, lze odpisování zahájit bez smlouvy o výpůjčce. (Nigrin, 2020, str. 15)

2.3.2 Pořízení dlouhodobého hmotného majetku bezúplatně

Ve většině případů jde o získání majetku darem nebo jiným bezúplatným převodem. (Novotný, 2023, str. 94)

Tento majetek nemusí být předmětem daně z příjmů, nebo může být zcela osvobozen. (Prudký, Lošťák, 2019, str. 54)

Pokud jde o pořízení majetku darem nejlepším řešením je sepsání darovací smlouvy. (Novotný, 2023, str. 94)

V tabulce níže lze vidět zaúčtování majetku nabytého darem.

Tabulka 4 Pořízení DHM darem

Č.	Popis účetního případu	MD	D
1.	Pořízení majetku darovací smlouvou	042 – Pořízení DHM	648 – Ostatní provozní výnosy
2.	Faktura za dopravu	042 – Pořízení DHM	321 – Dodavatelé
3.	DPH	343 – DPH	321 – Dodavatelé
4.	Zařazení majetku do užívání	022 – SMV	042 – Pořízení DHM

Zdroj: Novotný, 2023, str. 94

2.3.3 Dlouhodobý hmotný majetek vyroben vlastní činností

Tabulka 5 Pořízení DHM vlastní činností

Č.	Popis účetního případu	MD	D
1.	Vyskladnění materiálu na výrobu	501 – Spotřeba materiálu	112 – Materiál na skladě

2.	Mzdové náklady	521 – Mzdové náklady	331 – Zaměstnanci
3.	Aktivace celkových nákladů na výrobu	042 – Pořízení DHM	588 – Aktivace DHM
4.	Zařazení majetku do užívání	02x, 03x	042 – Pořízení DHM

Zdroj: Bartušková, 2022

2.3.4 Pořízení dlouhodobého hmotného majetku na finanční leasing

Finanční leasing je vymezen v § 21d v zákoně o daních z příjmů. V tomto zákonu se finančním leasingem rozumí přenechání hmotného majetku vlastníkem k užití uživateli za úplatu, pokud jsou splněny tyto podmínky:

a) Při vzniku smlouvy je ujednáno, že po uplynutí sjednané doby převede vlastník předmětu finančního leasingu vlastnické právo k němu za kupní cenu nebo bezúplatně na uživatele předmětu finančního leasingu nebo je za stejných podmínek ujednáno právo uživatele na převod.

b) Ke dni převodu vlastnického práva není kupní cena vyšší než cena zůstatková, která se vypočte ze vstupní ceny evidované u vlastníka, kterou by předmět finančního leasingu měl při rovnoměrném odpisování. Výjimkou je případ, že by předmět finančního leasingu byl při tomto odpisování již stoprocentně odepsán.

c) Při vzniku smlouvy je ujednáno, že po dobu trvání finančního leasingu budou na uživatele převedeny užívací práva k předmětu leasingu, povinnosti spojené s péčí o předmět leasingu a rizika spojená s používáním předmětu leasingu.

d) Je splněna minimální doba finančního leasingu. Tato doba se počítá ode dne, kdy byl předmět uživateli přenechán ve stavu způsobilém obvyklému užívání. Minimální doba finančního leasingu je doba daňového odpisování hmotného majetku.

Pokud není splněna podmínka minimální doby užívání, tak se z pohledu zákona o daních z příjmů jedná o nájemní vztah. (Marková, 2021, str. 25-26)

U finančního leasingu se lze setkat s pojmem akontace. Akontace neboli nultá splátka je první splátka, která je vyšší, tu musíme časově rozlišit. (Šteker, Otrusinová, 2021, str. 51)

Tabulka 6 Účtování finančního leasingu

Č.	Popis účetního případu	MD	D
1.	Úhrada akontace	381 – Náklady příštích období	221 – BÚ
2.	Úhrada 1. a další splátky	518 – Ostatní služby	221 – BÚ
3.	Náklad z časového rozlišení akontace	518 – Ostatní služby	381 – Náklady příštích období
4.	Přijatá faktura za odkupní cenu majetku	112 – Materiál na skladě	321 – Dodavatelé

Zdroj: Šteker, Otrusinová, 2021, str. 52

2.3.5 Operativní leasing

U operativního leasingu je po celou dobu majetek ve vlastnictví pronajímatele, a to i po skončení tohoto leasingu.

Mezi výhody tohoto typu leasingu se řadí splátky, které jsou v plné výši daňově uznatelným nákladem, a jejich DPH je odčitatelnou položkou. V této splátce jsou zahrnuty další náklady a servis spojený s pronajímaným majetkem. Nesetkáme se zde ani s akontací. Jako nevýhodu můžeme uvést, že pronajímaný majetek je po celou dobu majetkem pronajímatele. (Sixt leasing)

Tabulka 7 Účtování operativního leasingu u nájemce

Č.	Popis účetního případu	MD	D
1.	Úhrada splátky	518 – Ostatní služby	221 – BÚ
2.	DPH	343 – DPH	221 – BÚ

Zdroj: Kandlerová, 2014

2.3.6 Dotace na pořízení majetku

Tabulka 8 Pořízení DHM dotací

Č.	Popis účetního případu	MD	D
1.	Dodavatelská faktura	042 – Pořízení DHM	321 – Dodavatelé
2.	Příjem dotace ze SR	221 – BÚ	346 – Dotace ze SR
3.	Zúčtování dotace	346 – Dotace ze SR	042 – Pořízení DHM
4.	Zařazení majetku do používání	022 – SMV	042 – Pořízení DHM

Zdroj: Hruška, 2022, str. 25

2.4 Odpisování dlouhodobého hmotného majetku

Jak již bylo zmíněno výše, do dlouhodobého hmotného odpisovaného majetku se zařazují stavby, hmotné movité věci a jejich soubory, pěstitelské celky, dospělá zvířata a jiný dlouhodobý hmotný majetek. (Strouhal, 2022, str. 26)

Odpisy rozkládají vstupní cenu dlouhodobého hmotného majetku do nákladů ve vazbě na ekonomický prospěch, který tento majetek účetní jednotce podle odhadu přináší. Jelikož v průběhu užívání tento majetek postupně ztrácí svou hodnotu fyzickým opotřebováním či morálním zastaráním, tak se musí odpisovat. Odpisy trvale snižují jeho hodnotu. V účetnictví je odpis účtován jako náklad. (Šteker, Otrusinová, 2021, str. 56)

Rozlišují se dva základní druhy odpisů:

2.4.1 Účetní odpisy

Dlouhodobý hmotný majetek je odpisován v souladu se zákonem o účetnictví a prováděcí vyhláškou.

Účetní odpisy vyjadřují skutečný stav majetku a ovlivňují výsledek hospodaření. Zaokrouhlují se na celé koruny nahoru. (Novotný, 2023, str. 71, 101)

Účetní jednotka si sama stanoví odpisový plán, který by měl co nejpřesněji odpovídat skutečné době použitelnosti majetku. Odpisování je možné zahájit následující měsíc po zařazení majetku do užívání. Při vyřazení majetku je možné uplatnit poslední odpis v měsíci vyřazení tohoto majetku. (Andrlík a kol., 2022, str. 111)

Oprávky lze chápat jako souhrn odpisů. Pokud tyto oprávky odečteme od pořizovací ceny aktiva, dostaneme zůstatkovou cenu. (Novotný, 2023, str. 71)

Při odpisování majetku je také potřeba zohlednit jeho očekávanou zbytkovou hodnotu. Zbytková hodnota je odhadem hodnoty aktiva na konci doby jeho užívání. Je to částka, kterou účetní jednotka očekává z vyřazení aktiva na konci doby jeho užívání, po odečtení předpokládaných nákladů souvisejících s vyřazením. (Skálová, Suková a kol., 2022 str. 42, Wild a kol., 2013, str. 399)

Dalším důležitým faktorem je také životnost aktiva. Je to doba, po kterou je produktivně tento majetek využíván v provozu společnosti. Wild a kol., 2013, str. 399)

Odpisy dlouhodobého hmotného majetku se účtují na stranu MD 551 – Odpisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku oproti straně 08x – Oprávky k dlouhodobému hmotnému majetku. (Vlčková, 2020, str. 40)

Podle Novotného (2023, str. 72) můžeme rozdělit odpisy na:

2.4.1.1 Časové odpisy

U této metody odpisování se vychází z doby životnosti majetku. Majetek lze odpisovat buď lineární metodou, nebo degresivní metodou, která má vícero variant. (Novotný, 2023, str. 72)

Pro výpočet časových odpisů je používán tento vzorec:

$$\text{měsíční účetní odpis} = \frac{\text{vstupní cena}}{\text{předpokládaná doba použitelnosti v měsících}}$$

2.4.1.2 Výkonové odpisy

Jsou založeny na množství výkonů, který tento majetek během své životnosti přinese. (Novotný, 2023, str. 72)

Pro výpočet výkonových odpisů je používán tento vzorec:

$$\text{měsíční účetní odpis} = \frac{\text{vstupní cena}}{\text{očekávaný výkon za životnost}} \times \text{skutečný měsíční výkon}$$

2.4.2 Daňové odpisy

Daňové odpisy se využívají výhradně pro sestavení daňového přiznání. Protože pouze v této výši jsou uznatelné jako daňový náklad, který ovlivňuje základ daně z příjmu. Tyto odpisy neodpovídají reálnému opotřebení majetku a jsou zjišťovány mimo účetnictví. Zaokrouhlují se na celé koruny nahoru. (Šteker, Otrusinová, 2021, str. 59)

Nejdříve poplatník zatřídí majetek do šesti odpisových skupin podle níže uvedené tabulky. Účetní jednotka si sama zvolí způsob, jakým bude tento majetek odpisovat. Tento způsob už nelze později změnit. Majetek se odpisuje nejvýše do vstupní ceny nebo zvýšené vstupní ceny. (Skálová a kol., 2022, str. 44)

Daňové odpisování hmotného majetku je možné až po uvedení pořizované věci do stavu způsobilého obvyklému užívání. (Nigrin, 2020, str. 23)

Tabulka 9 Odpisové skupiny a doba odpisování

Odpisová skupina	Doba odpisování	Příklady odpisovaného majetku
1	3 roky	počítače, kancelářské stroje a zařízení, …
2	5 let	osobní automobily, spotřební elektrotechnika, …
3	10 let	turbíny, hydraulické systémy, výtahy, …
4	20 let	průmyslové komíny, stavby elektráren, …
5	30 let	budovy, silnice, nádrže, mosty, …
6	50 let	muzea, knihovny, historické památky, …

Zdroj: Andrlík a kol., 2022, str. 116

- Rovnoměrné odpisování

  U rovnoměrného odpisování jsou odpisovým skupinám přiřazeny maximální roční odpisové sazby. Účetní jednotka, která je prvním vlastníkem dlouhodobého hmotného majetku v odpisových skupinách 1 až 3 může použít roční odpisové sazby při zvýšení odpisu v prvním roce odpisování o 10 %. (Vlčková, 2020, str. 42)

  Sazbu pro zvýšenou vstupní cenu lze použít, pokud je vstupní cena navýšená o technické zhodnocení. Tyto sazby jsou uvedeny v § 31 zákona o daních z příjmů. (Prudký, Lošťák, 2019, str. 123)

  Vzorec pro výpočet rovnoměrného odpisu:

$$\text{roční rovnoměrný odpis} = \frac{\text{vstupní cena} * \text{odpisová sazba}}{100}$$

Tabulka 10 Odpisové sazby při rovnoměrném odpisování

Odpisová skupina	Sazba v prvním roce odpisování	Sazba pro další roky odpisování	Sazba pro zvýšenou vstupní cenu
1	20	40	33,3
2	11	22,25	20
3	5,5	10,5	10
4	2,15	5,15	5
5	1,4	3,4	3,4
6	1,02	2,02	2

Zdroj: Marková, 2021, str. 46

- Zrychlené odpisování

  Taktéž platí, že účetní jednotka, která splňuje podmínky uvedené výše, může použít roční odpisové sazby při zvýšení odpisu v prvním roce odpisování o 10 %. (Vlčková, 2020, str. 43)

Při zrychleném odpisování jsou používány tyto koeficienty:

Odpisová skupina	V prvním roce odpisování	V dalších letech odpisování	Pro zvýšenou zůstatkovou cenu
1	3	4	3
2	5	6	5
3	10	11	10
4	20	21	20
5	30	31	30
6	50	51	50

Zdroj: Marková, 2021, str. 47

Vzorec pro výpočet zrychleného odpisu v prvním roce:

$$\text{roční zrychlený odpis} = \frac{\text{vstupní cena}}{\text{koeficient pro 1. rok odpisování}}$$

Vzorec pro následující roky odpisování:

$$\text{roční zrychlený odpis} = \frac{2 * \text{zůstatková cena}}{\text{koeficient pro další roky} - \text{n}}$$

- Mimořádné odpisy

  Od 1. 1. 2021 bylo možné využít mimořádné odpisy hmotného majetku. Tyto odpisy však bylo možno využít pouze na dlouhodobý hmotný majetek zařazený v 1. a 2. odpisové skupině pořízený v období od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2021 a poplatník musí být prvním vlastníkem majetku. (Skálová, Suková a kol., 2022, str. 46)

  Dlouhodobý hmotný majetek zařazený do 1. odpisové skupiny lze tímto způsobem odepsat už za 1 rok a majetek zařazený do 2. odpisové skupiny za 2 roky. (Marková, 2021, str. 45)

  Na rozdíl od rovnoměrných a zrychlených odpisů tyto odpisy nelze přerušit. Technické zhodnocení majetku při mimořádných odpisech nezvyšuje vstupní ani zůstatkovou cenu tohoto majetku a odpisuje se samostatně. (Skálová, Suková a kol., 2022, str. 46)

2.5 Vyřazení dlouhodobého hmotného majetku

Účetní jednotky vyřazují svůj majetek zejména v důsledku likvidace, prodeje, bezúplatným převodem, vkladem do jiné společnosti, převodem z podnikání do osobního užívání a v důsledku manka nebo škody. (Šteker, Otrusinová, 2021, str. 50)

Při vyřazování je pro účetní jednotku důležité, zda se jedná o odpisovaný nebo neodpisovaný dlouhodobý majetek. Majetek se vyřazuje na základě průkazného dokladu (vyřazovací protokol apod.) (Novotný, 2022, str. 104)

2.5.1 Prodej

Prodej se účtuje na straně MD 08x – Oprávky k DHM a na straně D 02x – DHM odpisovaný v pořizovací ceně. Pokud majetek není zcela odepsán a má tedy zůstatkovou cenu, tak se účtuje na straně MD 541 – Zůstatková cena prodaného DHM/08x – Oprávky k DHM. Zaúčtování vystavené faktury se provede na účtech 311 – Odběratelé/641 – Tržby z prodeje DHM z toho DPH na účtech 311/343 – DPH. (Stropková, 2013)

2.5.2 Fyzická likvidace

Majetek je vyřazen na základě likvidačního protokolu. Vyřazení se provede pomocí účtů 08x – Oprávky k DHM/02x – DHM odpisovaný. Vyřazení dlouhodobého hmotného majetku, který nebyl zcela odepsán, se zaúčtuje 551 – Odpisy DHM/08x – Oprávky k DHM. (Stropková, 2013)

2.5.3 Vyřazení v důsledku škody

Vyřazení v důsledku škody se účtuje na účty 08x – Oprávky k DHM/02x – DHM odpisovaný v pořizovací ceně a 549 – Manka a škody/08x v zůstatkové ceně. (Novotný, 2022, str. 105)

2.5.4 Vyřazení majetku darováním

Majetek se vyřadí pomocí účtů 08x – Oprávky k DHM a 02x – DHM odpisovaný. Zůstatková cena se účtuje na účet 543 - Dary/08x. DPH se pak počítá jen ze zůstatkové ceny 543/343 – DPH. Část hodnoty daru se může použít jako odčitatelná položka ze základu daně. (Stropková, 2013)

3 INVENTARIZACE DLOUHODOBÉHO MAJETKU

Inventarizace je nezbytná součást účetní uzávěrky, kterou se směřuje k sestavení účetní závěrky jako věrného a poctivého obrazu o účetní jednotce. Inventarizací účetní jednotky zjišťují skutečný stav a ověřují, zda zjištěný skutečný stav odpovídá účetnímu stavu majetku.

Inventarizace se provádí k okamžiku, ke kterému se sestavuje účetní závěrka. (Pilařová a kol., 2022)

Při inventarizace je zjištěna shoda, nebo inventarizační rozdíl mezi skutečným a účetním stavem. Tato inventarizační odchylka může být buď:

- Přebytek – pokud skutečný stav je vyšší než účetní, je zaúčtován jako zvýšení příslušného účtu majetku a na straně dal k účtům oprávek k jednotlivým majetkům.
- Manko – když skutečný stav je nižší než stav v účetnictví, zaúčtuje se na účet 549 – Manka a škody z provozní činnosti.

O inventarizačních rozdílech se účtuje do účetního období, za které se inventarizace provádí. (Pilařová a kol., 2022)

Podle Štekera a Otrusinové (2021, str. 232) můžeme inventarizaci rozdělit podle toho, kdy se provádí na:

- Periodická inventarizace

  Provádí se zpravidla jednou ročně. Účetní jednotky mohou inventuru zahájit nejdříve 4 měsíce před rozvahovým dnem a ukončit ji nejpozději dva měsíce po rozvahovém dni. Přitom se však musí prokázat stav majetku ke konci rozvahového dne. (Šteker, Otrusinová, 2021, str. 232)

- Průběžná inventarizace

  Provádí se u dlouhodobého hmotného movitého majetku v průběhu účetního období, termín průběžné inventarizace si účetní jednotka stanoví ve vnitřní směrnici. Při průběžné inventarizaci není nutné vytvářet inventurní soupisy, ty mohou být nahrazeny záznamem o provedení fyzické inventury a o účtování inventarizačních rozdílů. (Ryneš, 2022, str. 78)

Podle Svobodové (2018, str. 168-169) můžeme také inventarizaci rozdělit dle způsobu provádění inventur.

- Fyzická inventura

  Fyzickou inventurou jsou zjišťovány stavy hmotného majetku, u kterého lze vizuálně zjistit jeho existenci a to přeměřením, přepočítáním nebo zvážením. (Svobodová, 2018)

- Dokladová inventura

  Provádí se u majetku, u kterého nelze provést fyzickou inventuru. Skutečný stav se prokazuje na základě různých písemností. (Svobodová, 2018, str. 169)

Podle zákona o účetnictví se zjištěné stavy zaznamenávají do inventurních soupisů. Tyto soupisy musí obsahovat: podpis odpovědné osoby za zjištění skutečností a osoby odpovědné za provedení inventarizace, způsob zjišťování skutečných stavů, ocenění majetku k okamžiku ukončení inventury, okamžik zahájení a ukončení inventury a doklady k jednoznačnému určení majetku. (Skálová, Suková a kol., 2022, str. 32)

4 TECHNICKÉ ZHODNOCENÍ

Podle § 33 zákona o daních z příjmů se technickým zhodnocením rozumí výdaje na dokončené nástavby, přístavby, a stavební úpravy, rekonstrukce a modernizace, pokud převýšily u jednotlivého majetku v úhrnu 80 000 Kč. (Marková, 2021, str. 47)

Za technické zhodnocení se nepovažují opravy a údržby. Opravou se odstraňuje fyzické opotřebení nebo poškození a vrací uvedený majetek do provozuschopného stavu. Údržba zpomaluje fyzické opotřebení majetku, předchází jeho následkům nebo odstraňuje drobné závady. (Ryneš, 2022, str. 117)

Pokud není technické hodnocení odpisováno samostatně, zvyšuje vstupní a zůstatkovou cenu příslušného majetku. (Skálová, Suková a kol., 2022, str. 53)

II. TEXT PRAKTICKÁ ČÁST

5 PŘEDSTAVENÍ SPOLEČNOSTI BOSCH REXROTH, SPOL. S R.O.

Údaje obsaženy v této části bakalářské práce jsou čerpány z výročních zpráv, výkazů a interních dokumentů společnosti.

Hlavním předmětem podnikání této společnosti je výroba strojů s mechanickým pohonem – výroba hydraulických pohonů a koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej.

Společnost je součástí konsolidačního celku, jehož mateřskou společností je společnost Robert Bosch GmbH, která sídlí ve Spolkové republice Německo. Bosch Rexroth se skládá ze tří samostatně fungujících jednotek, kterými jsou obchodní divize, výrobní divize a divize velkých projektů. Hlavní sídlo má v Brně a pobočky v Praze a Ostravě.

Tato účetní jednotka je právnickou osobou a je plátcem DPH.

Podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví se společnost řadí do kategorie velkých účetních jednotek, jelikož má celková aktiva nad 500 mil. a roční úhrn čistého obratu nad 1 000 mil. Kč. Společnost v průměru za rok 2021 zaměstnávala 224 zaměstnanců. Jelikož se tato společnost řadí do kategorie velkých účetních jednotek, má za povinnost sestavovat účetní závěrku v plném rozsahu, sestavit výkaz o peněžních tocích a o změnách vlastního kapitálu a také podléhá povinnému auditu a vyhotovuje výroční zprávu.

Většina účetních operací této společnosti se účtuje v účetnickém programu SAP. Od roku 2020 se účetní operace účtují v Rumunsku. V České republice se účtují zahraniční cestovní doklady a také se zde zpracovává vše ohledně daní. Společnost vlastní také účetní program Pohoda, ve kterém se účtují pouze zahraniční cestovní doklady.

5.1 Základní údaje

Název: Bosch Rexroth, spol. s r.o.

Předmět podnikání: projektová činnost ve výstavbě,

opravy ostatních dopravních prostředků a pracovních strojů,

výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona,

výroba, instalace, opravy elektrických strojů a přístrojů, elektronických a telekomunikačních zařízení,

provádění staveb, jejich změn a odstraňování

Datum vzniku: 1. září 1990

Sídlo: Těžební 1238/2, 627 00 Brno

Právní forma: společnost s ručením omezeným

IČO: 005 47 425

Základní kapitál: 65 000 000 Kč

Tato společnost má statutární orgán, který v roce 2021 tvořili tři jednatelé - Ing. Dětřich Robenek, Timo Uwe Kossler a Ing. Filip Kalaš.

Společnost má dva společníky:

- BOSCH REXROTH Aktiengesellschaft

  Vklad: 714 000 Kč

  Splaceno: 100 %

  Obchodní podíl: 1/91

- Robert Bosch Investment Nederland B. V.

  Vklad: 64 286 000 Kč

  Splaceno: 100 %

  Obchodní podíl: 90/91

5.2 Struktura vztahů

Společnost je součástí skupiny, ve které je ovládající osobou společnost Robert Bosch GmbH, která sídlí ve Spolkové republice Německo. Společnost Robert Bosch GmbH nepřímo ovládá společnost prostřednictvím společnosti Robert Bosch Investment Nederland B. V., která je většinovým společníkem společnosti. K ovládání společnosti dochází zejména prostřednictvím rozhodování na valné hromadě společnosti.

Úlohou společnosti ve skupině je prodej hydraulických agregátů a hydraulických pohonných systému prostřednictvím ovládající osoby nebo jiných společností náležících do skupiny třetím osobám.

5.3 Organizační struktura společnosti

5.3.1 Obchodní divize DCEE-CZ:

Obrázek 1 Obchodní divize

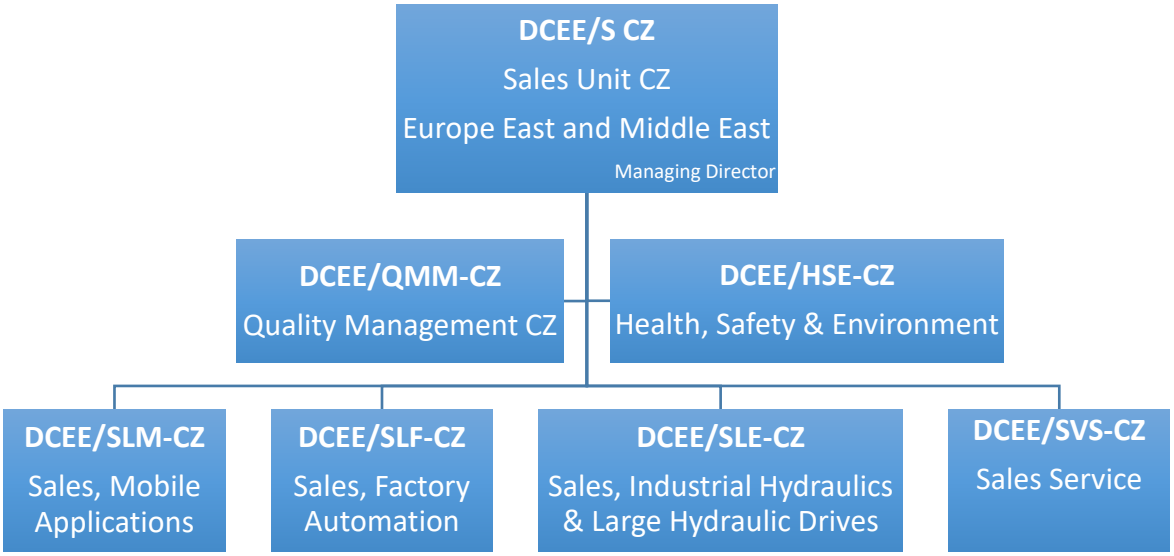

Zdroj: vlastní zpracování dle interních dokumentů společnosti

Obrázek 2 Obchodní divize

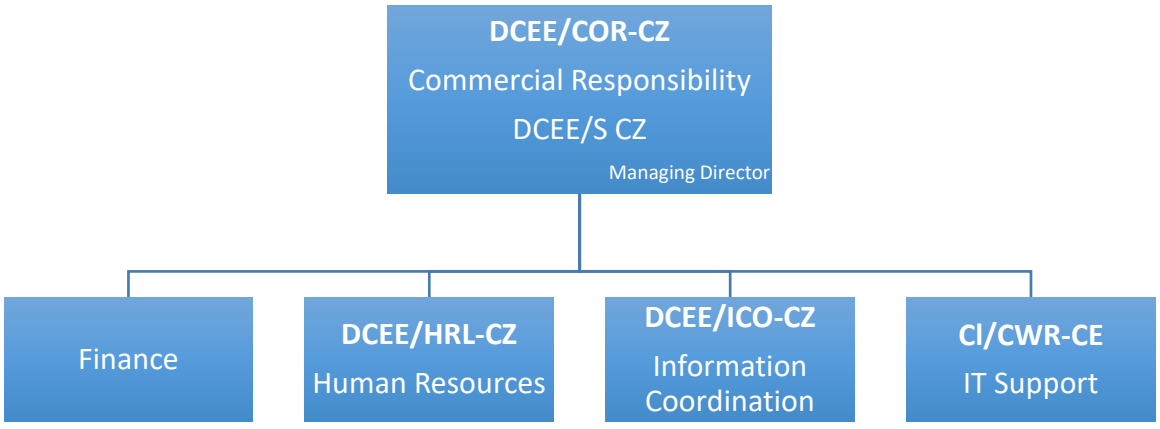

Zdroj: vlastní zpracování dle interních dokumentů společnosti

5.3.2 Výrobní závod DCEM-Brno

Obrázek 3 Výrobní závod Brno

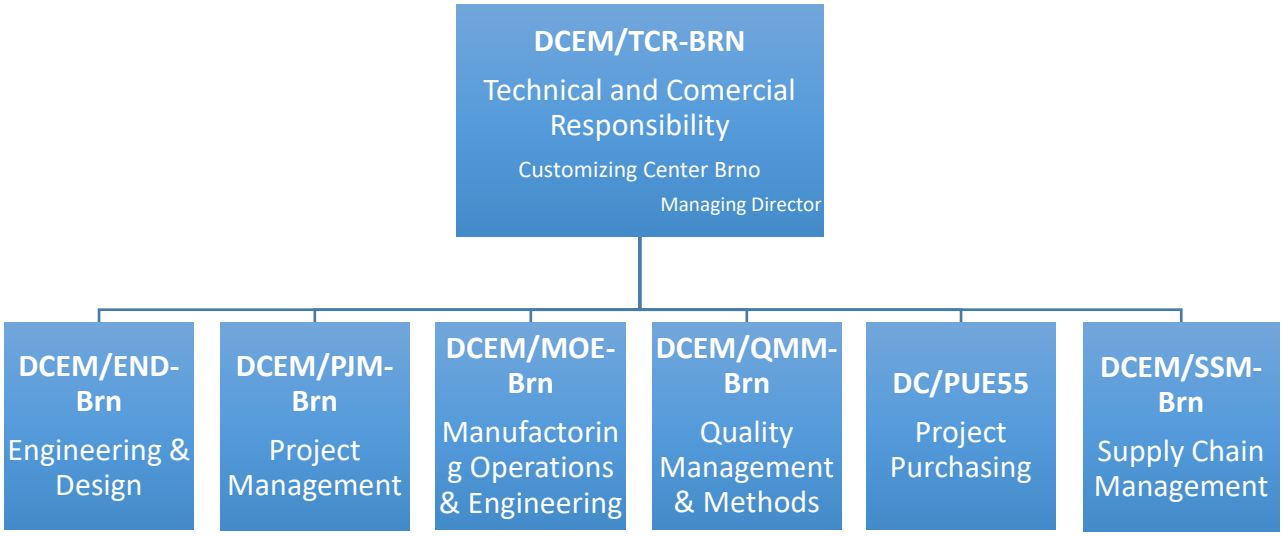

Zdroj: vlastní zpracování dle interních dokumentů společnosti

5.3.3 Divize velkých projektů DC-LP-EE

Obrázek 4 Divize velkých projektů

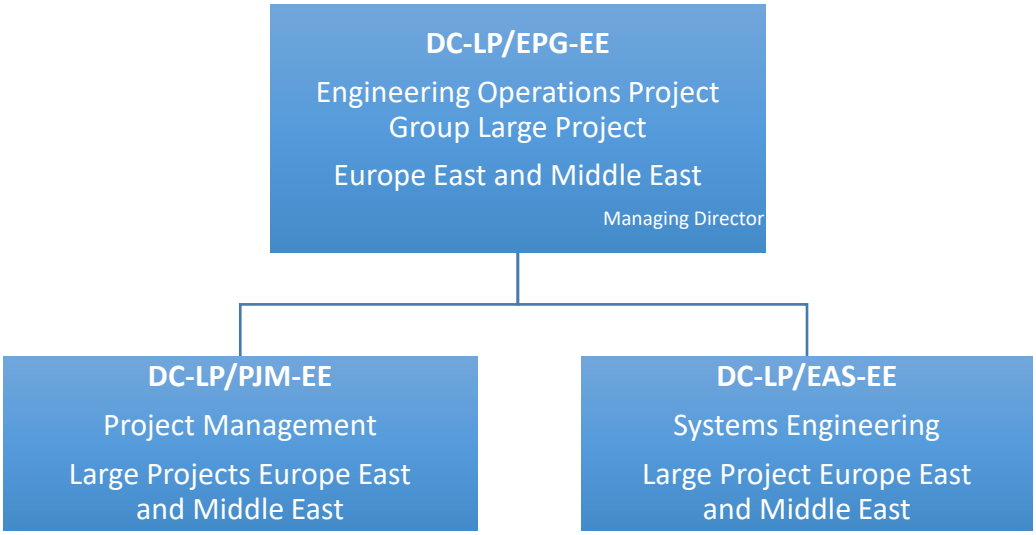

Zdroj: vlastní zpracování dle interních dokumentů společnosti

5.4 Historie společnosti

Společnost začala své podnikání v Československu v roce 1990 jako zástupce německé firmy Mannesmann Rexroth s cílem prosadit se na zdejším trhu především hydraulickými

systémy. Velmi rychle se jí podařilo rozvinout také v oblastech pneumatických systémů, elektrických regulovaných pohonů a lineární techniky. Roku 2001 se Rexroth stal součástí společnosti Robert Bosch. V roce 2007 společnost postavila novou budovu v Brně, kde se nachází výrobní a obchodní část firmy. Stala se jedním ze tří evropských závodů společnosti. Součástí je kompletní výroba hydraulických agregátů a systémů, servis, technická a logistická podpora a část administrativy. Zde vyráběné hydraulické agregáty jsou určeny jak pro domácí i evropské zákazníky. Jedním z klíčových zákazníků je Škoda Auto. Rexroth dodává systémy a komponenty nejen pro těžký automobilový průmysl, ale také pro potravinářský, papírenský a tiskárenskou techniku. Mezi nejzajímavější zakázky společnosti by se daly považovat zakázky na hydraulické a elektromechanické systémy pro divadelní scény po celém světě včetně Národního divadla a Státní opery.

6 ÚČETNÍ VÝKAZY SPOLEČNOSTI

Nedílnou součástí účetní závěrky této společnosti je rozvaha, výkaz zisku a ztrát, přehled o peněžních tocích, přehled o změnách vlastního kapitálu a příloha. Účetní výkazy jsou sestavovány v tisících Kč. Účetním obdobím společnosti je kalendářní rok.

Účetní závěrka je sestavena v souladu s účetními předpisy platnými v České republice.

6.1 Rozvaha

Společnost sestavuje rozvahu v plném rozsahu k 31. prosinci daného roku. Z hlediska vývoje dlouhodobého hmotného majetku budu analyzovat účetní závěrku v období let 2018-2021.

Celková zadluženost, tj. poměr cizích zdrojů k celkovým pasivům se za analyzované období pohybuje okolo 36 % - 52 %. To znamená, že firma financuje svůj majetek spíše vlastními zdroji. Největší podíl na tomto ukazateli mají krátkodobé závazky vůči ovládané nebo ovládající osobě. Společnosti, které jsou ve skupině, si navzájem půjčují peníze v rámci cash poolingu. V rozvaze se tyto půjčky zobrazují v aktivech jako pohledávka v řádku C.II.2.2. – Pohledávky – ovládaná nebo ovládající osoba. Nebo právě v pasivech jako závazek v řádku C.II.6. – Závazky – ovládaná nebo ovládající osoba.

Stálá aktiva jsou k celkovým aktivům ve sledovaných obdobích v rozmezích mezi 26–35 % Tím pádem tvoří oběžná aktiva větší část, a to zhruba kolem 70 %. Největší položkou oběžných aktiv za uvedené roky jsou krátkodobé pohledávky z obchodních vztahů, poté zásoby.

Stálá aktiva se dělí na dlouhodobý nehmotný majetek, dlouhodobý hmotný majetek a dlouhodobý finanční majetek. Bilanční suma za rok 2021 činí 976 463 tis. Kč. Z toho stálá aktiva jsou 257 419 tis Kč. Dlouhodobý finanční majetek v této společnosti nenajdeme. U dlouhodobého nehmotného společnost vykazuje pouze dvě položky, a to ocenitelná práva a software, které už jsou z větší části odepsané. Největší zastoupení má dlouhodobý hmotný majetek, který tvoří téměř 100 % celkových stálých aktiv.

Dlouhodobý hmotný majetek je v roce 2021 vykazován v brutto hodnotě 547 511 tis. Kč. Ve sloupci korekce se nám ukazují oprávky k tomuto majetku, v tomto případě jsou oprávky 290 491 tis. Kč. Netto hodnota dlouhodobého hmotného majetku je tedy v hodnotě 257 020 tis. Kč. To znamená, že majetek je z větší poloviny odepsán.

Největší hodnotu dlouhodobého hmotného majetku za rok 2021 mají pozemky a stavby, pozemky jsou vykazovány v hodnotě 45 769 tis. Kč a stavby, které jsou z menší poloviny odepsané, v hodnotě 178 567 tis. Kč. Další položkou jsou hmotné movité věci a jejich soubory, které jsou z velké části odepsané, a to v ceně 27 839 tis. Kč. Nedokončený hmotný majetek je vykazován v hodnotě 4 845 tis. Kč. Dlouhodobý hmotný majetek sledovaný v obdobích 2018-2021 meziročně klesá, a to o několik jednotek milionů Kč ročně.

6.2 Výkaz zisku a ztrát

Výkaz zisku a ztrát společnost vykazuje v druhovém členění a plném rozsahu k 31. prosinci daného roku.

V letech 2018–2019 byly největší tržby za prodej výrobků a služeb, dále pak za prodej zboží. V letech 2020–2021 naopak dosahovaly největší tržby za prodej zboží.

Největší nákladovou položkou je výkonová spotřeba, která zahrnuje náklady vynaložené na prodané zboží, spotřebu materiálu a energie a služby.

Z hlediska dlouhodobého hmotného majetku najdeme v tomto výkazu položku s názvem trvalé a dočasné úpravy hodnot dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku. Trvalé hodnoty zahrnují odpisy. V roce 2018 činily odpisy 18 915 tis. Kč a v roce 2021 15 619 tis. Kč. Společnost nevykazuje žádné opravné položky k dlouhodobému hmotnému a nehmotnému majetku.

Tržby z prodaného dlouhodobého majetku jsou v zanedbatelných částkách, které se ve sledovaných období pohybují od 2 tis. Kč do 217 tis. Kč.

Výsledek hospodaření za účetní období má kolísavý trend. V roce 2018 byl vykazován ve výši 32 245 tis. Kč, v dalším roce výsledek hospodaření razantně vzrostl na 89 671 tis. Kč. V roce 2020 opět klesl na 19 846 tis. Kč a v roce 2021 byl vykazován v hodnotě 30 467 tis. Kč.

U peněžních toků z investiční činnosti za sledované roky činily výdaje spojené s pořízením stálých aktiv v rozmezí 6 055 tis. Kč – 14 257 tis. Kč a příjmy z prodeje stálých aktiv byly v rozmezí 2 tis. Kč – 217 tis. Kč. Lze říci, že společnost každoročně stálá aktiva nakupuje a minimálně prodává.

7 VNITŘNÍ SMĚRNICE DLOUHODOBÉHO HMOTNÉHO MAJETKU VE SPOLEČNOSTI

Účelem směrnice je zajišťování správného účtování, zajištění evidence a správného uplatnění odpisů dlouhodobého majetku podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, vyhlášky č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č 563/1991 Sb., Českých účetních standardů pro podnikatele a zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

Cílem směrnice je definovat základní pojmy a stanovit způsoby pořizování, zařazování, oceňování a vyřazování dlouhodobého majetku.

Účty použité v této směrnici vycházejí z účetní osnovy platné pro skupinu Robert Bosch, k těmto účtům je vždy přiřazen alternativní účet, který vychází z účetní osnovy stanovené společností Bosch Rexroth, spol. s r.o.

8 DLOUHODOBÝ HMOTNÝ MAJETEK

Ve vnitřních směrnicích společnosti je dlouhodobý hmotný majetek definován jako:

- Nemovitost
- Samostatná movitá věc, pokud její pořizovací cena je vyšší než 1 000 EUR (nebo ekvivalentní částka v jiné měně) a doba použitelnosti je delší než jeden rok

Pokud majetek splňuje tyto podmínky, pak je mu přiřazeno evidenční číslo hmotného investičního majetku.

8.1 Účtování dlouhodobého hmotného majetku ve společnosti

Nemovitý hmotný majetek společnosti se účtuje na účet 02100010.

K hmotnému movitému majetku jsou přiřazeny následující účty.

Tabulka 11 Účty hmotného movitého majetku

Účty DHM	Movitý hmotný majetek
02200010	▪ Na tomto účtu nalezneme majetek sloužící přímo ve výrobním procesu ▪ Tento účet zahrnuje třídy majetku Stroje a Speciální stroje. ▪ Pokud je majetek používán ve výrobním i nevýrobním procesu, zařazuje se na tento účet majetku
02200020	▪ Tento účet zahrnuje ostatní vybavení, které nesplňuje předchozí definici ▪ Zařazují se tu dvě třídy, a to Kancelářské a dílenské zařízení nebo Speciální dílenské a kancelářské zařízení
02200030	▪ Účtují se zde dopravní prostředky sloužící k přepravě osob
02200050	▪ Na tomto účtu nalezneme kategorii Tolls, ta zahrnuje Testovací a měřící zařízení a přístroje, ruční nářadí, které lze udržet v jedné ruce, modely a formy pro lisované díly, které nelze použít samostatně a kotvící a upevňovací zařízení

Zdroj: vlastní zpracování dle vnitřních směrnic společnosti

8.2 Drobný dlouhodobý hmotný majetek

Drobným dlouhodobým majetkem se ve společnosti rozumí věci, popřípadě soubory movitých věcí, jejichž doba použitelnosti je delší než jeden rok a ocenění je nižší než 1 000 EUR včetně (nebo ekvivalentní částka v jiné měně).

Věci nabyté nájmem z finančního leasingu jsou považovány za drobný majetek bez ohledu na jejich ocenění a dobu použitelnosti.

Drobný dlouhodobý hmotný majetek je účtován přímo do spotřeby a to takto:

Na účet 50101721 (spotřeba DIM) se účtují IT zařízení – USB disky, monitory, tiskárny, PC, notebooky, dále mobilní telefony a kancelářské a dílenské vybavení jako je nábytek, ledničky, žebříky, paletové vozíky, …

Na účet 50101051 (spotřeba nástrojů) se účtuje nářadí – vrtačky, kladiva, nástroje na řezání apod.

8.2.1 Ocenění od 250 EUR do 1 000 eur včetně (nebo ekvivalentní částka v jiné měně)

Tento drobný dlouhodobý hmotný majetek je účtován přímo do spotřeby, ale je položkově evidován v operativní evidenci. Ke každému majetku je přiřazena zodpovědná osoba, která za něj nese zodpovědnost.

8.2.2 Ocenění do 250 EUR (nebo ekvivalentní částka v jiné měně)

Tento drobný dlouhodobý hmotný majetek je účtován přímo do spotřeby, a není položkově evidován s výjimkou drobného majetku se zvýšeným rizikem ztráty z důvodu možné soukromé použitelnosti majetku. V tomto případě je i tento majetek položkově evidován v operativní evidenci. Jedná se zejména o mobilní telefony, notebooky, tiskárny atd.

Operativní evidence je vedena v Excelu a musí obsahovat údaje jako je popis majetku, jeho pořizovací cenu, datum pořízení, číslo dokladu, jak byl majetek pořízen, sériové číslo a zodpovědnou osobu.

Fyzická inventura drobného dlouhodobého majetku není předmětem. Za svěřený majetek zodpovídá jednotlivý zaměstnanec sám a je povinen ho na vyžádání předložit.

9 CYKLUS DLOUHODOBÉHO HMOTNÉHO MAJETKU

9.1 Oceňování dlouhodobého hmotného majetku

Dlouhodobý hmotný majetek je oceňován v pořizovacích cenách, které zahrnují cenu pořízení, náklady na dopravu, clo a další vedlejší náklady související s pořízením. Dlouhodobý hmotný majetek vyrobený vlastní činností se oceňuje vlastními náklady, které zahrnují přímé materiálové a mzdové náklady a výrobní režijní náklady. Dlouhodobý majetek nad 1 000 EUR (nebo ekvivalentní částka v jiné měně) se odpisuje po dobu ekonomické životnosti.

Technické zhodnocení dlouhodobého hmotného majetku přesahující 80 tis. Kč za rok 2021 a 40 tis. Kč za rok 2020 zvyšují jeho pořizovací cenu.

9.2 Pořizování dlouhodobého hmotného majetku

Majetek pořízený v cizí měně se oceňuje kurzem platným v den jeho transakce.

Majetek se pořizuje koupí, vytvořením vlastní činností, nabytím práv k výsledkům duševní a tvořivé činnosti, darováním, vkladem od jiné osoby a bezúplatným převodem podle právních předpisů. Nejčastějším způsobem pořízení majetku u společnosti je nákup majetku.

Dlouhodobý hmotný majetek se ve společnosti pořizuje na základě schváleného workonu na nákup investice. Pokud je schválen workon na nákup investice, může žadatel vytvořit požadavek na nákup. Pro vytvoření tohoto požadavku se používá nástroj pro nepřímý nákup „SimplifyBonaparte“ dostupný prostřednictvím webové aplikace. K této aplikaci mají přístup pouze oprávnění zaměstnanci společnosti. Každý požadavek na nákup musí být schválen vedoucím oddělení, popřípadě managementem společnosti, a to dle podpisových pravidel nepřímého nákupu.

Na základě schváleného workonu pro nákup investice vytvoří pracovník finančního oddělení kmenová data majetku.

9.2.1 Přímá aktivace

Přímou aktivaci majetku lze využít pouze v případě, kdy je majetek způsobilý k používání po zaúčtování první příchozí faktury, tj. všechny zaúčtované části, ze kterých se majetek skládá, musí dát dohromady funkční celek způsobilý k užívání. Pokud tomu tak není, tak se majetek účtuje přes nedokončený majetek.

K majetku lze v průběhu účetního období, kdy byl pořízen, pořídit navíc další části. V tomto případě je jeho pořizovací cena navýšena v roce jeho pořízení, avšak po první faktuře musí být majetek způsobilý k používání.

9.2.2 Nedokončený majetek

Pro dlouhodobý hmotný majetek, který bude způsobilý k využívání po zaúčtování dvou a více příchozích faktur vztahující se k majetku je nutné využít investiční zakázku. Majetek je sledován na účtu 042 (pořízení DHM) a jeho aktivace je konzultována s odpovědnou osobou za majetek. Majetek je z investiční zakázky aktivován v momentě pořízení všech jeho částí, které dohromady dávají funkční celek způsobilý k používání.

Pořízení nového dlouhodobého hmotného majetku vlastní činností se účtuje prostřednictvím výrobní investiční zakázky. Náklady nedokončené výroby vynaložené na výrobu daného majetku jsou měsíčně zaúčtovány, a to na účty: MD 04200010 (pořízení DHM)/D 62400010 (aktivace DHM).

9.2.3 Protokol o uvedení majetku do užívání

Aktivace hmotného investičního majetku je provedena na základě podepsaného protokolu o uvedení majetku do užívání, vytvořeného pracovníkem finančního oddělení. Majetek je aktivován v okamžiku, kdy je technicky způsobilý k užívání.

Protokol musí obsahovat: inventární číslo majetku, SAP číslo majetku, název majetku, pořizovací cenu, datum pořízení, čísla dokladů, jakými byl majetek pořízen, sériové výrobní číslo, nákladové středisko, umístění, jméno a podpis zodpovědné osoby.

Součástí protokolu schválený workon na nákup investice, faktura, kterou byl majetek pořízen, včetně workflow, kterým byla faktura schválena, příp. fotografie majetku.

Tento protokol je k nahlédnutí v příloze P I.

9.2.4 Investiční pobídka

V roce 2007 společnost obdržela investiční pobídku ve formě slevy na dani z příjmů na pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku za účelem rozšíření výroby hydraulických agregátů. Veškerý majetek, jehož pořízení bylo podpořeno touto investiční pobídkou, nese označení „MAE“ v názvu majetku pro jeho snadnější identifikaci. Jakékoli nakládání s tímto majetkem musí být v souladu s podmínkami stanovenými v rozhodnutí o příslibu investičních pobídek a souvisejících dokumentů. Majetek nesměl být po dobu

čerpání investiční pobídky, tedy minimálně do 31. 12. 2019, vyřazen. Pokud by k jeho vyřazení došlo, musel by být nahrazen srovnatelným majetkem tak, aby byly po celou dobu čerpání slevy na dani splněny podmínky dotace.

9.3 Odpisování dlouhodobého hmotného majetku

9.3.1 Účetní odpisy

Následující pravidla platí pro všechen investiční majetek s pořizovací cenou vyšší než 1 000 EUR (nebo ekvivalentní částka v jiné měně)

Odpisy majetku vychází vždy z pořizovací ceny tohoto majetku. Odpisování se provádí na základě odpisového plánu v kartě majetku. Doba odpisování hmotného investičního majetku vychází z doby životnosti a opotřebení odpovídajícím běžným podmínkám jeho používání, a je závislá na třídě investičního majetku, do které je majetek zařazen.

Dlouhodobý hmotný majetek se ve společnosti odpisuje rovnoměrně, odpisy se vypočtou jako podíl pořizovací ceny a počtu měsíců odpisování dle odpisového plánu.

Způsobu odpisování u technického zhodnocení se řídí podle způsobu odpisování původního majetku.

Společnost také využívá IFRS odpisy, které jsou rovny účetním odpisům.

Obrázek 5 Odepsanost DHM

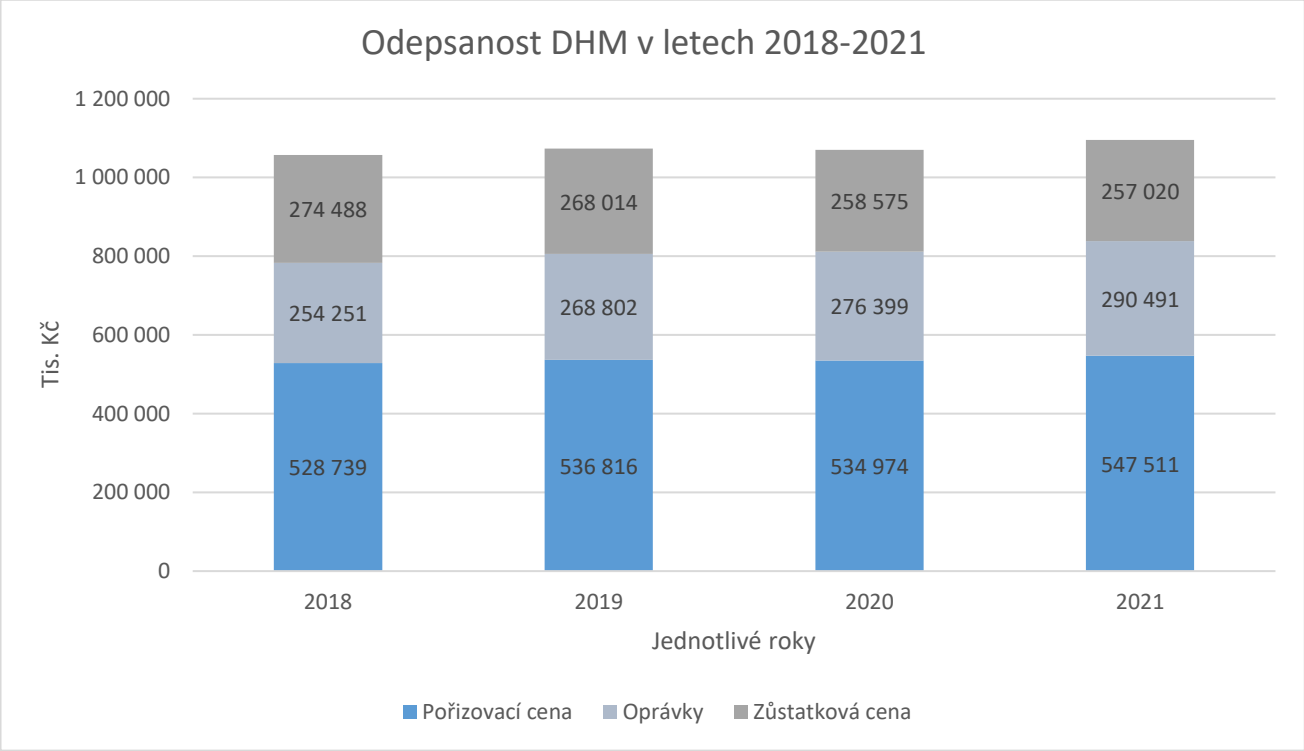

Zdroj: vlastní zpracování dle účetních výkazů společnosti

Z grafu lze vyčíst, že dlouhodobý hmotný majetek je od roku 2019 více jak z poloviny odepsán.

9.3.2 Daňové odpisy

Zařazení a doba odpisování jednotlivých skupin dlouhodobého majetku pro účely daňového odpisování se řídí platným zněním zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

Majetek již odpisovaný k 31. 12. 1992 je odpisován rovnoměrně. Majetek pořízený k 1. 1. 1993 se odpisuje zrychleným způsobem. Aktuálně se majetek pořízený od 1. 1. 2013 odpisuje rovnoměrně, pokud majetek patří do odpisových skupin 1 až 3, tak se odpisuje zvýšeným odpisem v prvním roce o 10 %.

9.4 Vyřazování dlouhodobého hmotného majetku

Zaměstnanci společnosti mají povinnost sledovat, který majetek jim svěřený je zastaralý, poškozený, přebytečný nebo nevyužitý. V případě neupotřebitelnosti podávají návrhy na vyřazení dlouhodobého hmotného majetku na finanční oddělení společnosti.

Poškozený, nefunkční nebo přebytečný majetek je identifikován a zaznamenán při roční fyzické inventarizaci majetku nebo v průběhu roku jednotlivými zaměstnanci.

Každé vyřazení majetku musí být schváleno vedoucím oddělení navrhovatele a zodpovědným pracovníkem, a to bez ohledu na hodnotu zůstatkové ceny.

9.4.1 Vyřazovací protokol majetku

Vyřazení majetku je provedeno na základě schváleného vyřazovacího protokolu, který je připraven pracovníkem finančního oddělení.

Protokol musí obsahovat: inventární číslo majetku, SAP číslo majetku, název majetku, pořizovací cenu, datum pořízení, zůstatkovou cenu, důvod vyřazení, datum vyřazení, způsob vyřazení a podpisy oprávněných osob.

9.4.2 Vyřazení šrotací

Šrotace se provádí v případě, že je majetek zastaralý, poškozený, přebytečný, nevyužitelný, nelze ho opravit ani prodat, případně oprava by byla nerentabilní.

Jakmile je vyřazení schváleno, musí být na vyřazovacím protokolu zdokumentováno provedení fyzické likvidace majetku. Fyzická likvidace je zajišťována ve spolupráci s oddělením bezpečnosti, ochrany zdraví a zpravování odpadů, dle aktuálně platné smlouvy se společností na odvoz odpadu.

Zůstane-li při likvidaci část majetku ve společnosti na využití v podobě náhradních dílů, je vedoucí oddělení povinen písemnou formou tuto skutečnost oznámit na finančním oddělení, s vyčíslením hodnoty využitelných náhradních dílů.

Vyřazení majetku šrotací se zůstatkovou cenou je nutno přeúčtovat MD 55100021 (odpisy strojů a zařízení)/D 54100012 (zůstatková cena majetku).

9.4.3 Vyřazení prodejem

Vyřazení prodejem se provádí v případě, že je majetek zastaralý, poškozený, přebytečný, nevyužitelný a oprava by byla nerentabilní. V takovém případě je možno ho nabídnout zaměstnancům či externí straně k prodeji.

Na vyřazovacím protokolu tohoto majetku musí být zdokumentováno, komu a za jakou cenu je majetek prodán. Přílohou protokolu je způsob stanovení prodejní ceny.

Prodejní cenu majetku navrhuje finanční oddělení podle zůstatkové ceny s ohledem na cenu tržní a předpokládanou dobu použitelnosti.

Je-li kupujícím zaměstnanec, je mu srážka stržena ze mzdy na základě podepsané dohody o srážce ze mzdy.

9.4.4 Vyřazení z důvodu ztráty, poškození, znehodnocení nebo krádeže

Všichni zaměstnanci musí okamžitě nahlásit finančnímu oddělení jakoukoli ztrátu, zaviněná či nezaviněná poškození nebo jiná znehodnocení, příp. krádeže firemního majetku. Inventura majetku, popř. sdělení zaměstnancem je podkladem pro přípravu vyřazovacího protokolu majetku. V případě zavinění zaměstnancem projedná škodní komise případnou náhradu škody zaměstnancem. V případě krádeže je nutno k vyřazovacímu protokolu přiložit protokol od policie.

Vyřazení majetku se zůstatkovou cenou je nutno manuálně přeúčtovat MD 54900250 (inventarizační rozdíl majetek)/D 54100012 (ZC prodaného majetku).

Případná náhrada škody zaměstnancem je zaúčtována: MD 33500040 (ostatní pohledávky za zaměstnanci)/64800230 (ostatní výnosy ovlivňující VH).

10 INVENTARIZACE MAJETKU

Inventarizace probíhá k datu sestavování účetní závěrky. Jednou za pět let probíhá v této společnosti centrální audit, ve kterém se vše důkladně kontroluje, napříč veškerými odděleními.

Finanční oddělení společnosti vypracuje inventurní soupisy. Tyto soupisy jsou předány zodpovědným osobám, které zkontrolují jim svěřený majetek a soupisy podepíšou. Poté předají soupisy zpět na finanční oddělení podniku, kde se sepíše protokol o provedené inventuře.

10.1 Měsíční kontrola majetku

10.1.1 Zařazení majetku do užívání

V rámci měsíční dokladové inventury je nutné u nově pořízeného majetku zkontrolovat:

- Zda je založen protokol o uvedení majetku do užívání,
- Jestli třída investičního majetku odpovídá pořízené věci
- Zda je majetek zařazen do správné daňové skupiny
- Datum začátku odpisování u daňového odpisu je vždy od 1. 1. daného roku, toto neplatí u nehmotného a drobného majetku

10.1.2 Změna údajů majetku, či jeho vyřazení

- Při žádosti o změnu zodpovědné osoby u majetku je nutno provést změnu nákladového střediska v účetním softwaru SAP, aby byl odpis účtován na správné nákladové středisko
- U vyřazeného majetku je založen vyřazovací protokol k majetku, zkontroluje se, zda toto vyřazení bylo provedeno i v SAPU
- Kontrola, zda u vyřazovacího protokolu je založena jako příloha žádost o vyřazení, a v případě prodeje rovněž vytvoření pohledávky
- V případě šrotace se kontroluje, zda je přiložen likvidační protokol

10.1.3 Měsíční účetní závěrka

V rámci měsíční účetní závěrky je nutno zkontrolovat:

- Pohyby majetku, tedy že majetek byl vyřazen zcela nebo částečně, dle zápisu ve vyřazovacím protokolu
- Správné vyřazení majetku, tj. pokud byl vyřazen zcela, musí být vyřazen v celkové pořizovací ceně, pokud z části, tak v poměrné částce
- Zda sedí způsob vyřazení a zda tento způsob odpovídá způsobu jeho účtování
- Zda je na účtu technického zhodnocení u každé položky vepsáno číslo hmotného investičního majetku, ke kterému se toto zhodnocení vztahuje

11 TECHNICKÉ ZHODNOCENÍ MAJETKU

Hodnota hmotného investičního majetku se zvýší o technické zhodnocení, pokud cena technického zhodnocení přesáhne částku 80 000 Kč za rok.

Během celého účetního období se technické zhodnocení účtuje na nákladový účet 54800500 (technické zhodnocení majetku). Vždy se do textu uvede číslo hmotného investičního majetku, ke kterému se technické zhodnocení vztahuje. Pokud součet částek technického zhodnocení přesahuje stanovenou hranici, dojde k navýšení hodnoty zhodnoceného majetku. Pokud částka nepřesáhne stanovenou hranici, technické zhodnocení zůstává na původním účtu. Technické zhodnocení se odpisuje od okamžiku přiúčtování k pořizovací ceně majetku. Způsob odpisování u technického zhodnocení se řídí podle způsobu odpisování původního majetku.

12 STRUKTURA DLOUHODOBÉHO HMOTNÉHO MAJETKU SPOLEČNOSTI

12.1 Jednotlivé třídy majetku ve společnosti

Společnost Bosch Rexroth, s r.o. člení svůj dlouhodobý hmotný majetek do následujících tříd investičního majetku. Tento majetek je vykazován k 31. 12. 2021.

Třída AA010100

- Tato třída je tvořena dvěma pozemky, které společnost vlastní od roku 2007 a to v celkové ceně 45 768 909 Kč
- Pozemky se evidují na účtu 03100010

Třída AA010110

- Zahrnuje 2 budovy pod číslem investičního majetku 100378 a 100379
- Na budově 100378 bylo provedeno 16 technických zhodnocení, posledním z nich byla úprava svařovny roce 2021
- Pod investičním majetkem evidovaným číslem 100379 se nachází trafostanice, která byla pořízena v roce 2008
- Budovy se odpisují 33 let a evidují se na účtu 021000010

Třída AA010160

- Do této třídy společnost řadí zahrady, ulice a parkoviště
- Jsou zde evidovány 4 položky v celkové pořizovací ceně 11 086 546 Kč
- Tuto třídu majetku společnost odpisuje 20 let a účtuje na účtu 02100010.

Třída AA010170

- Tuto třídu tvoří ploty a zdi
- V roce 2008 si společnost nechala svůj pozemek oplotit včetně nové brány za 1 175 134 Kč, v roce 2015 zde bylo uděláno technické zhodnocení
- Ploty a zdi se evidují na účtu 02100010 a odpisují se 10 let.

Třída AA014100

- V této třídě eviduje společnost stroje

- K roku 2021 jich vlastnila 134, k nim patří také technické zhodnocení, které je zde také evidováno
- Většina majetku je v této třídě zcela odepsána, ale stále se využívá
- Nalezneme zde také nejvíce položek s označením „MAE“, což znamená, že se jedná o investiční nabídku z roku 2007.
- Tato třída se odpisuje 11 let a účtuje se na účtu 02200010

Třída AA014110

- Zahrnuje speciální stroje a jejich technické zhodnocení
- Společnost má v evidenci 58 speciálních strojů
- Účtují se na účtu 02200010 a odpisují se 8 let.

Třída AA015100

- Do této třídy společnost řadí kancelářské a dílenské zařízení
- Tato třída zahrnuje 277 kusů
- Většina tohoto majetku je však zcela odepsána
- Tato třída se odpisuje 12 let a účtuje na účet 02200020

Třída AA015110

- Zahrnuje speciální kancelářské a dílenské zařízení
- Společnost zde eviduje 115 kusů majetku
- Řadí sem například projektory, televize, tabule apod.
- Tyto zařízení se odpisují 8 let a účtují se na účtu 02200020.

Třída AA015120

- Je tvořena speciálními dopravními prostředky, jako jsou mobilní jeřáby
- V této třídě nalezneme 10 kusů, z toho 6 plně odepsaných, ale stále využívaných
- Tyto jeřáby se odpisují 5 let a jsou evidovány na účtu 02200020.

Třída AA015200

- Tuto třídu tvoří zařízení pro dílny, jako jsou například ohřívací pece, chladicí věž apod.

- V této třídě se nachází 7 kusů, z toho je 6 plně odepsaných, ale stále se využívají.
- Tato zařízení se odpisují 12 let a účtují se na účtu 02200020.

Třída AA015220

- Tato třída zahrnuje sklady a skladové systémy
- V evidenci jich má společnost 6
- Sklady se odpisují 15 let a evidujeme je na účtu 02200020

Třída AA015310

- Do této třídy společnost řadí zařízení pro zpracování dat
- Těchto zařízení vlastní 29
- Řadí se sem například docházkový terminál, GPS navigace apod.
- Zhruba polovina tohoto majetku je zcela odepsána, ale dále využívána.
- Tato zařízení najdeme na účtu 02200020 a odpisuje se 7 let.

Třída AA015320

- Je tvořena osobními počítači
- Společnost má v evidenci 13 kusů, všechny jsou zcela odepsány
- Evidují se na účtu 02200020 a odpisují se 3 roky

Třída AA015620

- Tato třída zahrnuje nástroje/tools
- Ve společnosti jich nalezneme 27
- Tato nářadí se odpisují 3 roky a účtují se na účet 02200050

Třída AA015

- V této třídě najdeme drobný majetek
- Jedná se o nejpočetnější třídu majetku, konkrétně je zde evidováno 349 kusů

12.2 Operativní leasing

Společnost v roce 2021 také aktivně využívala operativního leasingu. Uvedená data v tabulce níže jsou aktuální k 31. 12. 2021.

Tabulka 12 Operativní leasing

Pronajatý majetek	Výše nájemného v roce 2021	Nákladový účet
Kopírky	241 tis. Kč	51800080
PC	1 837 tis. Kč	51800080
Technické zařízení	64 tis. Kč	51800081
Automobily	12 349 tis. Kč	51800090
Technické stroje a zařízení	2 286 tis. Kč	51800410
Pozemky a budovy	10 407 tis. Kč	51800450
Celkem	**27 184 tis. Kč**	

Zdroj: vlastní zpracování dle interních dokumentů společnosti

Z tabulky můžeme vidět, že společnost vynaložila v roce 2021 nejvíce finančních prostředků za pronájem automobilů, pozemků a budov.

Tabulka 13 Porovnání nákladů operativního leasingu za roky 2020, 2021

Pronajatý majetek	Výše nájemného v roce 2021	Výše nájemného v roce 2020
Pozemky a budovy	10 407 tis. Kč	10 546 tis. Kč
Zařízení	4 428 tis. Kč	6 001 tis. Kč
Automobily	12 349 tis. Kč	12 756 tis. Kč
Celkem	**27 184 tis. Kč**	**29 303 tis. Kč**

Zdroj: vlastní zpracování dle interních dokumentů společnosti

Z uvedené tabulky můžeme vidět, že v roce 2021 vynaložila společnost v oblasti operativního leasingu méně finančních prostředků než v roce 2020. Největší úbytek můžeme zaznamenat u pronajatého zařízení.

13 SHRNUTÍ A DOPORUČENÍ

Jak již bylo zmíněno veškeré účtování (kromě účtování zahraničních cestovních dokladů) probíhá v Rumunsku. V rámci globálního systému Bosch přišlo toto nařízení v roce 2020 z centrály s cílem snížení mzdových nákladů. Proto se většina účetních operací společnosti Bosch provádí v zemích, jakými jsou Indonésie, Turecko, Rumunsko apod.

Z pohledu společnosti Bosch Rexroth s r. o. a oblasti dlouhodobého hmotného majetku to vnímám spíše jako překážku. Existuje pro to několik možných důvodů včetně zpomalení celkového procesu od zařazování až po vyřazení majetku. Celý tento proces je zbytečně dlouhý a matoucí. V Rumunsku se zaúčtuje doklad a provede se platba. Ovšem zařazovací protokol se dělá v České republice. Obdobně i při vyřazení tohoto majetku je vyřazovací protokol proveden v České republice, ale účtování probíhá v Rumunsku. Vznikají zde také problémy ohledně účtování majetku, kdy je majetek z chybnosti několikrát přeúčtován a stává se tak velmi nepřehledným.

Systém se však osvědčil z hlediska globálních mzdových úspor.

V roce 2024 společnost plánuje přejít na nový modul S/4 HANA. Tento modul slibuje zjednodušení zpřehlednění a zrychlení podnikových procesů. Příkladem může být uveden protokol uvedení majetku do používání. Ten se již nebude dělat fyzicky, ale bude pouze v elektronické podobě. Tento protokol musí mimo jiné obsahovat také podpis zodpovědné osoby za tento majetek, který bude rovněž pouze elektronický.

V oblasti vykazování majetku jsem se v analýze setkala s třídou investičního majetku AA015320. Do této třídy jsou zařazovány osobní počítače, kterých společnost eviduje 13, odpisují se po dobu tří let. Všechny kusy tohoto majetku jsou účetně odepsány, ale evidovány jako majetek, který se stále využívá. V tabulce níže lze vidět, že nejstarší majetek byl aktivován 1. 11. 1994 a nejnovější počítač Lenovo 28. 12. 2011. Nemyslím si, že je reálné, aby se tento majetek stále ve společnosti využíval. Proto bych u tohoto majetku navrhla jeho vyřazení. Nejprve bych kontaktovala osoby, které jsou za tato zařízení zodpovědné, aby majetek zkontrolovaly z hlediska jeho využitelnosti. Pokud by zodpovědné osoby potvrdily, že majetek již není využíván, vytvořily by žádost o vyřazení těchto zařízení, kterou by předložily finančnímu oddělení společnosti. Následně by byl tento majetek na základě vyřazovacího protokolu vyřazen. Pokud je však tento majetek společností skutečně stále využíván, zvážila bych změnu odpisového plánu pro danou třídu, jelikož účetní odpisy by měly co nejpřesněji odpovídat skutečné době použitelnosti tohoto majetku.

Tabulka 14 Aktivace majetků třídy AA015320

Číslo investičního majetku	Datum aktivace majetku
200048600092	01. 11. 1994
10140	30. 06. 2005
10160	30. 06. 2005
100023	25. 04. 2006
100024	25. 04. 2006
100139	01. 03. 2007
100200	01. 09. 2007
100510	01. 06. 2008
100511	01. 06. 2008
100645	01. 09. 2008
100646	01. 09. 2008
100767	07. 06. 2011
100797	28. 12. 2011

Zdroj: zpracováno dle interních dokumentů společnosti

V této třídě majetku již nenajdeme nově pořízené osobní počítače, protože ty jsou společností pořizovány v rámci operativního leasingu.

Jako další doporučení bych uvedla v oblasti inventarizace majetku. Při zařazování majetku do užívání jsou na pořízený majetek nalepeny štítky s čárovým kódem a číslem tohoto majetku. Pro snazší inventarizaci majetku byly zakoupeny zhruba před 8 lety čtečky čárových kódů. Po zakoupení těchto čteček se však zjistilo, že čtečky neumí tento kód přečíst kvůli stříbrné barvě kódů. Stříbrná barva znečitelnila jednotlivé čárové kódy natolik, že je čtečka nedokázala identifikovat. Společnost však tento problém vůbec neřešila, čtečky si ponechala a o výměně povrchu čárových kódů neuvažovala.

Vzhledem k tomu, že společnost disponuje velkým množstvím dlouhodobého hmotného majetku, doporučila bych znovu pořídit čtečky čárových kódů, které inventarizaci majetku zrychlí a zjednoduší. Technologie se stále vyvíjí, takže najít čtečku kompatibilní s těmito stříbrnými štítky by neměl být problém. Popřípadě by neměl být problém tyto štítky nahradit jinými.

ZÁVĚR

Bakalářská práce je zaměřena na problematiku dlouhodobého hmotného majetku ve firmě Bosch Rexroth, spol. s r. o. Cílem práce je návrh na zlepšení evidence a vykazování tohoto majetku.

V teoretické části jsou uvedeny základní pojmy a principy dlouhodobého hmotného majetku, které vychází z odborné literatury. Zejména jde o regulaci dlouhodobého hmotného majetku v českém účetnictví, postavení majetku ve výkazech, členění, životní cyklus, který zahrnuje oceňování, pořízení, odpisování a vyřazení, inventarizaci a technické zhodnocení. Účtování o pořízení majetku je názorně uvedeno na příkladech.

Praktická část se zaměřuje na následné přenesení teoretických poznatků do samotné firmy. Nejprve je společnost představena. Poté jsou analyzovány její účetní výkazy. Následně je dlouhodobý hmotný majetek rozebrán z hlediska účtování, cyklů dlouhodobého hmotného majetku a inventarizace.

Na základě provedené analýzy současného stavu a řízení dlouhodobého hmotného majetku ve vybrané společnosti jsem identifikovala několik oblastí, které vykazovaly prostor pro zlepšení.

Na základě těchto zjištění jsem vypracovala doporučení pro zlepšení evidence a vykazování dlouhodobého hmotného majetku. Z hlediska evidence jsem navrhla zakoupení čteček kódů pro efektivnější inventarizaci majetku. Z pohledu vykazování majetku jsem navrhla vyřazení třídy AA015320, která je zcela odepsána, ale stále evidována jako používaná.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

ANDRLÍK, Břetislav a kol., 2022. *Finanční účetnictví podnikatelského sektoru*. Praha: Wolters Kluwer ČR. ISBN 978-80-7676-268-8.

BARTUŠKOVÁ, Lenka, 2022. Oceňování dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku při pořízení v účetnictví – jaké problémy mohou nastat?. *Money S3* [online]. Seyfor [cit. 2023-05-01]. Dostupné z: https://money.cz/novinky-a-tipy/ucetnictvi-2/ocenovani-dlouhodobeho-hmotneho-a-nehmotneho-majetku-pri-porizeni-v-ucetnictvi-jake-problemy-mohou-nastat/

BŘEZINOVÁ, Hana, 2020. *Rozumíme účetní závěrce podnikatelů*. 4. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR. ISBN 978-80-7598-913-0.

ČESKO. Vyhláška č. 500/2002 ze dne 6. listopadu 2002, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví. In: *Sbírka zákonů*. částka 174/2002. Dostupné také z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/

HRUŠKA, Vladimír, 2022. *Účetní případy pro praxi 2022.* 7. vydání. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-3596-7.

JANHUBA, Miloslav a kol., 2016. *Finanční účetnictví*. Praha: C. H. Beck. ISBN 978-80-7400-614-2.

KANDLEROVÁ, Kateřina, 2014. Typy leasingu a způsoby jeho účtování. *Portál Pohoda* [online]. Stormware [cit. 2023-04-15]. Dostupné z: https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ucetnictvi/typy-leasingu-a-zpusoby-jeho-uctovani/

KNÁPKOVÁ, Adriana a kol., 2017. *Finanční analýza*. 3. kompletně aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-0563-2.

MARKOVÁ, Hana, 2021. *Daňové zákony*. 32. vydání. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-1333-0.

NIGRIN, Jiří, 2020. *Hmotný a nehmotný majetek v podnikání*. Praha: Wolters Kluwer ČR. ISBN 978-80-7598-737-2.

NOVOTNÝ, Pavel, 2023. Účetnictví pro úplné začátečníky. 17. vydání. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-3979-8.

NOVÝ, Jindřich, 2018. *Řízení firemních financí.* Praha: Univerzita Jana Komenského Praha. ISBN 978-80-7452-136-2.

PILAŘOVÁ, Ivana a kol., 2022. *Meritum Účetnictví podnikatelů 2022* [online]. Praha: Wolters Kluwer ČR [cit. 2023-04-19]. ISBN 978-80-7676-352-4. Dostupné z: https://www.bookport.cz

PROKŮPKOVÁ, Danuše a Michal SVOBODA, 2014. *Jak číst účetní výkazy vybraných účetních jednotek*. Praha: Wolters Kluwer ČR. ISBN 9788074785221.

PRUDKÝ, Pavel a Milan LOŠŤÁK, 2019. *Hmotný a nehmotný majetek v praxi*. 18. aktualizované vydání. Olomouc: Anag. ISBN 978-80-7554-219-9.

RYNEŠ, Petr, 2022. *Podvojné účetnictví a účetní závěrka*. 22. aktualizované vydání. Olomouc: Anag. ISBN 978-80-7554-348-6.

Sixt leasing [online]. [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: https://www.sixtleasing.cz/ucetni-informace.html

SKÁLOVÁ, Jana, 2022. *Daně v účetnictví.* 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR. ISBN 978-80-7676-344-9.

SKÁLOVÁ, Jana a Anna SUKOVÁ, 2022. Podvojné účetnictví 2022. 28. vydání. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-3595-0.

STROPKOVÁ, Šárka. Účtování dlouhodobého majetku – odpisování a vyřazení (2. část). *Portál Pohoda* [online]. Stormware [cit. 2023-04-15]. Dostupné z: https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ucetnictvi/uctovani-dlouhodobeho-majetku-odpisovani-a-nbsp;vy/

STROUHAL, Jiří, 2022. *Účetní souvztažnosti podnikatelských subjektů*. 4. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR. ISBN 978-80-7676-281-7.

SVOBODOVÁ, Jaroslava, 2018. *Inventarizace*. 8. aktualizované vydání. Olomouc: Anag. ISBN 978-80-7554-124-6.

ŠTEKER, Karel a Milana OTRUSINOVÁ, 2021. *Jak číst účetní výkazy*. 3. aktualizované

VLČKOVÁ, Miroslava, 2020. *Základní principy a postupy v účetnictví*. Praha: Wolters Kluwer ČR. ISBN 978-80-7598-928-4.

WILD, John J., Ken W. SHAW a Barbara CHIAPPETTA, 2013. *Fundamental accounting principles*. 21. vydání. New York: McGraw-Hill/Irwin. ISBN 0-07-802558-3.

WORKFLOW? „NÁSTROJ PRO AUTOMATIZACI PROCESŮ“, 2017. *Digitální cesta* [online]. [cit. 2023-05-01]. Dostupné z: https://www.digitalnicesta.cz/clanek/workflow-nastroj-pro-automatizaci-procesu/16

Ostatní zdroje:

Interní dokumenty společnosti

Vnitřní účetní směrnice společnosti

Výroční zprávy společnosti

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

BÚ	Bankovní účet
ČÚS	České účetní standardy pro podnikatele
D	Dal
DHM	Dlouhodobý hmotný majetek
DIM	Drobný investiční majetek
DPH	Daň z přidané hodnoty
MD	Má dáti
n	Počet let, po které byl dlouhodobý hmotný majetek již odpisován
SMV	Samostatná movitá věc
SR	Státní rozpočet
VH	Výsledek hospodaření
Vyhláška	Vyhláška 500/2002 Sb.
ZC	Zůstatková cena
ZDP	Zákon č.586/1992 Sb., o daních z příjmů
ZK	Základní kapitál

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Obchodní divize 38
Obrázek 2 Obchodní divize 38
Obrázek 3 Výrobní závod Brno 39
Obrázek 4 Divize velkých projektů 39
Obrázek 5 Odepsanost DHM 48

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Kategorie účetních jednotek 13
Tabulka 2 Pořízení DHM hotově 23
Tabulka 3 Pořízení DHM na fakturu 23
Tabulka 4 Pořízení DHM darem 24
Tabulka 5 Pořízení DHM vlastní činností 24
Tabulka 6 Účtování finančního leasingu 26
Tabulka 7 Účtování operativního leasingu u nájemce 26
Tabulka 8 Pořízení DHM dotací 26
Tabulka 9 Odpisové skupiny a doba odpisování 29
Tabulka 10 Odpisové sazby při rovnoměrném odpisování 29
Tabulka 11 Účty hmotného movitého majetku 44
Tabulka 12 Operativní leasing 57
Tabulka 13 Porovnání nákladů operativního leasingu za roky 2020, 2021 57
Tabulka 14 Aktivace majetků třídy AA015320 59

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Protokol o uvedení majetku do užívání

PŘÍLOHA P I: PROTOKOL O UVEDENÍ MAJETKU DO UŽÍVÁNÍ

rexroth
A Bosch Company

Protokol o uvedení majetku do užívání
Asset activation protocol

Inventární číslo: ***Inventory no.:***		
SAP č. majetku *SAP Asset no.*		
Název *Description*		
Třída IM *Asset class*		
Pořizovací cena *Acquisition value*		CZK
Datum pořízení *Acquisition date*		
Dodavatel *Vendor*		
Faktura č. (v.s.) *Invoice no.*		
Doklad zaúčtování *Posting document*		
Sériové výrobní číslo *Serial production no.*		
Nákl.středisko *Cost center*		
Umístění *Location*		
Zodpovědná osoba *Responsible person*		
CZ-CPA		
Daň. odpis.skupina *Tax depreciation key*		
Účetní doba odpisování *Book useful life*		let *years*
Daňová doba odpisování *Tax depreciation period*		let *years*
Majetek technicky způsobilý k užívání od data: *Asset ready to use from:*		
Podpis odpovědné osoby: *Responsible person signature:*		